

Kvalitets- rapport 2020

For folkeskoler
i København

Indhold

Forord	3
Indledning	4
Anvendelse af kvalitetsrapporten	5
Overordnede resultater og tendenser.....	5
Vigtige udfordringer og indsatser	6
<i>Kapitel 1</i>	
Faglighed	9
Folkeskolens afgangseksamen	9
Skoler på faglig handlingsplan.....	12
Nationale test	12
Skolernes kompetencedækning	14
Skolernes tilgang til understøttende undervisning og anvendelsen af mulighederne for at afkorte skoleugens længde	15
<i>Kapitel 2</i>	
Chancelighed	18
Elevernes socioøkonomiske baggrund	18
Elevernes sproglige niveau ved skolestart.....	19
Andel af elever med dårlige resultater i dansk og matematik	20
Elever med mindst 2 i dansk og matematik.....	21
Afgangskarakterer for tosprogede elever	22
Elever ispecialtilbud	23
Forældreklager på specialområdet	25
<i>Kapitel 3</i>	
Ungdomsuddannelse	28
Uddannelsesparathed.....	28
Overgang til ungdomsuddannelse.....	30
Prognoser for gennemførelse af ungdomsuddannelse	33
<i>Kapitel 4</i>	
Trivsel	35
Elevernes trivselsmåling	35
Elevfravær	38
Skolernes arbejde med Børne- og Ungdomsudvalgets trivselsindsats	40
Elevrådernes kommentarer i skolernes kvalitetsrapporter	41
<i>Kapitel 5</i>	
Tillid & attraktivitet	45
Skolevalg	45
Sygefravær blandt medarbejdere	47
Medarbejdertrivsel	47
Skolebestyrelsernes kommentarer i skolernes kvalitetsrapporter	48

Forord

Kære læser

I den københavnske folkeskole skal det faglige og sociale miljø være motiverende og inspirerende for eleverne, og de skal trives og blive så dygtige, som de kan. Vi skal sikre, at eleverne kan udvikle sig til innovative, dannede, demokratiske mennesker og udleve deres drømme. Det er en af vores fornemmeste opgaver at tilbyde eleverne et højt fagligt niveau i folkeskolen og have ekstra fokus på de børn, der ikke vokser op i hjem med lige så gode betingelser som andre, og at der er plads og rum til flere i fællesskabet på vores skoler.

Vores opgave er kort sagt meget stor og meget vigtig. Kvalitetsrapporten spiller en central rolle som kilde til indsigt i, hvordan vi lykkes med vores målsætninger, og den er et vigtigt redskab til at kvalificere drøftelser af kvaliteten mellem ledere, medarbejdere, elever, forældre og politikere. I rapporten kan du læse om, hvordan Københavns folkeskoler klarer sig samlet set, og enkeltvis på udvalgte områder, samt hvordan vi på tværs af byen arbejder for skolerne og skolernes elever. Du kan også kigge i den enkelte skoles kvalitetsrapport, hvis du ønsker at gå mere i dybden.

Det går grundlæggende rigtig godt med udviklingen i den københavnske folkeskole. Det faglige niveau stiger, og vores elever får nu bedre karakterer til afgangseksamen end

landsgennemsnittet for folkeskoleelever. Flere og flere skoler løfter elevernes faglige niveau, og der er en stigning i antallet af elever, der får mindst 2 i dansk og matematik ved afgangseksamen. Samtidig med at byen vokser, har vores folkeskoler over de seneste ti år fået en markant mere jævn sammensætning af de tosprogede elever. Dette betyder, at langt flere skoler har fået en mere balanceret elevsammensætning, der bedre afspejler byens befolkning.

Selvom det går godt på de fleste parametre, er vi ikke mål. Rapporten viser, at langt flere børn i dag visiteres til et specialtilbud, end hvad der kan tilskrives den almindelige demografiske udvikling. Vi har i de næste mange år derfor en meget stor opgave med at udvikle fællesskaber, hvor alle børn og unge oplever, at de trives og udvikler sig. Det bliver et fælles ansvar at løfte opgaven og kræver et tæt samarbejde blandt alle voksne og inddragelse af elever og forældre.

Rapporten viser med andre ord, at der stadig er udfordringer at arbejde med. Både når vi ser på den store opgave med inkludere flere børn i folkeskolen, og med at sikre, at også de svageste elever får et fagligt løft. Jeg hæfter mig også ved elevernes trivselsmåling. Her er plads til forbedring, og vi skal fastholde fokus på, hvordan eleverne trives i vores skoler. Vi vedtog i Børne- og Ungdomsudvalget sidste år en indsats for styrket trivsel, der blandt andet satte fokus på samtaler med eleverne om deres

trivsel og udvikling, ligesom vi har opfordret alle skoler og lærere til at skrue ned for brug af løbende karakterer og op for feedback. Det glæder mig derfor meget at læse i rapporten, at rigtig mange skoler sætter ekstra fokus på elevernes trivsel.

I Børne- og Ungdomsudvalget vedtog vi i januar 2019 strategien "Vores Børn - Fælles Ansvar", der er gældende fra 2019-2021. Strategien sætter sammen med Københavns Kommunes pejlemærker for skoleområdet en retning for udvikling over de næste år. I strategien har vi sat mål for de enkelte forandringer. Opgaven er et fælles anliggende, som skal opnås gennem videndeling, inddragelse, kompetenceløft og forenkling. Jeg håber derfor, at kvalitetsrapporten for København og kvalitetsrapporten for de enkelte skoler bliver en anledning til, at vi sammen får taget de vigtige drøftelser om vores fortsatte arbejde for og med elever, forældre og skoler i Københavns Kommune.

God læselyst.

Jesper Christensen
Borgmester

Indledning

Kvalitetsrapporten for folkeskolerne i Københavns Kommune giver et samlet indblik i kvaliteten, og et billede af den udvikling, der har været i resultaterne på byens folkeskoler. Rapporten er bygget op omkring fem pejlemærker, der til sammen formulerer en fælles vision for skoleområdet i København:

Faglighed

"Alle elever skal være dygtigere"

Chancelighed

"Betydningen af social og etnisk baggrund skal mindskes. Der skal ikke udskilles flere elever til segregerede tilbud"

Ungdomsuddannelse

"Alle elever skal gennemføre en ungdomsuddannelse"

Trivsel

"Alle elever skal have et godt skoleliv, hvor de trives"

Tillid og attraktivitet

"Tilliden til skolerne og respekten for professionel viden og praksis skal højnes, så forældrene i København vælger folkeskolen"

De fem pejlemærker, der blev vedtaget af Børne- og Ungdomsudvalget i 2013, har til formål at understøtte en tydelig politisk retning, hvor der arbejdes mod fælles mål. Rapporten er bygget op

om de fem pejlemærker og beskriver de udfordringer, der knytter sig til de enkelte pejlemærker, og hvordan der arbejdes med at imødekomme udfordringerne. På den måde vil rapporten både give læseren et billede af udviklingen på tværs af skolerne og konkrete eksempler på, hvordan der arbejdes med at udvikle kvaliteten.

De fem pejlemærker lægger sig tæt op ad de tre nationale mål, som blev vedtaget i forbindelse med folkeskolereformen:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige som de kan
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- Tilliden til og trivsel i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Kvalitetsrapporten kan dermed ses som et udtryk for, hvordan Københavns Kommune arbejder med de nationale mål igennem de lokale pejlemærker, som Børne- og Ungdomsudvalget har sat for byens skoler.

Børne- og Ungdomsudvalgets strategi for børn og unge i København

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den 16. januar 2019 strategien "Vores børn - fælles ansvar". Strategien omhandler hele 0-18års området. I forhold til skolerne, er hensigten med strategien at den københavnske folkeskole skal understøtte, at det faglige og

sociale miljø er motiverende og inspirerende for eleverne, og at de skal trives og blive så dygtige, som de kan. Vi skal nå målene blandt andet ved at videndele, inddrage, kompetenceløfte og forenkle. Strategien beskriver fem ønskede forandringer for hele 0-18årsområdet, hvoraf de tre sidste især retter sig mod den københavnske folkeskole:

- 1 De første 1.000 dage - udsatte børn skal bedre fra start
- 2 Flere højkvalitetsdagtilbud - alle børn har ret til et godt dagtilbud
- 3 Højere faglighed og trivsel i skolerne - flere elever skal blive dygtigere
- 4 Unge i trivsel - flere gode ungefællesskaber
- 5 Inkluderende fællesskaber - bedre sammenhæng mellem almen og special

I kvalitetsrapporten følges der løbende op på, hvordan vi lykkes med forandring 3-5.

Børne- og Ungdomsudvalgets trivselsindsats

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den 20. februar 2019 "Indsats for styrket trivsel". I indsatsen er der fokus på mere feedback, færre karakterer og på at undervisning om mobning skal give bedre

trivsel for eleverne i de københavnske folkeskoler.

Konkret vedtog Børne- og Ungdomsudvalget følgende:

- Alle skoler skal arbejde mod, at elever deltager i forløb om anti-mobning. I skolens kvalitetsrapport skal det angives, hvordan skolen arbejder med forløb om mobning.
- Kompetenceudvikling skal understøtte lærernes indsats herunder om anti-mobning.
- Alle skoler og lærere opfordres til at skrue ned for brug af løbende karakterer og op for feedback. I skolens kvalitetsrapport skal det angives, hvordan skolen har arbejdet med styrket feedback og færre løbende karakterer.
- Alle skoler opfordres til at indføre samtaler med eleverne om deres trivsel og udvikling. I skolens kvalitetsrapport skal det angives, hvordan skolerne arbejder med eleverne om deres trivsel og udvikling.
- Alle skoler i København skal arbejde med brug af mobiltelefoner og digitale hjælpemidler i undervisningen, samt med digital dannelse af eleverne. Skolerne skal tage stilling til, hvornår digitale hjælpemidler bruges aktivt i undervisningen, og hvornår det er støj til skade for læring og fordybelse, samt hvordan man med brug af mobiltelefon tager hensyn til de

sociale fællesskaber. På skolerne beslattes principperne af skolebestyrelsen og skoleledelsen med inddragelse af lærere og elever.

- Alle skoler skal arbejde med at styrke inddragelse af eleverne i undervisningen og i udviklingen af skolerne. Hver skole skal rapportere på elevinddragelse og elevrådets virke i skolens kvalitetsrapport.

I kvalitetsrapporten følges der op på, hvordan skolerne har arbejdet med trivselsindsatsen. I skolerne individuelle rapporter, kan du læse mere om, hvordan den enkelte skole har arbejdet.

Anvendelse af kvalitetsrapporten

De væsentligste formål med denne bydækkende rapport er at:

- Formidle et samlet billede af den generelle kvalitet på skolerne i København Kommune
- Danne grundlag for faglig dialog, både politisk og på de enkelte skoler, der skal sikre den fremadrettede udvikling på skolerne.

Resultaterne fra den bydækkende kvalitetsrapport er et vigtigt element i det politiske arbejde med at lede udviklingen af kommunens skoleområde, og rapportens resultater indgår således i Børne- og Ungdomsudvalgets løbende drøftelser.

Ud over denne samlede bydækkende rapport, der ser på kvaliteten af skoleområdet på tværs af alle skoler, er der til hver enkelt skole udarbejdet en individuel rapport. Den individuelle rapport kan ses som en lokal forlængelse af den samlede rapport, idet den med udgangspunkt i de fem pejlemærker giver et overblik over de enkelte skolers konkrete status, udvikling og eventuelle udfordringer. På samme måde danner de individuelle rapporter afsæt for faglig dialog og refleksion på de enkelte skoler. Her ser de forskellige skoleledere i samarbejde med deres bestyrelser på, hvilke konkrete udfordringer skolen står over for, og hvilke mål, der på den baggrund skal gælde for skolens udvikling i de kommende år. Den bydækkende kvalitetsrapport er desuden også relevant for de enkelte skoler, da den giver mulighed for at skolen kan spejle egne resultater og tiltag i den generelle udvikling på tværs af byen.

Både i Børne- og Ungdomsudvalget og på de enkelte skoler spiller anvendelsen af kvalitetsrapportens resultater og konklusioner således en central rolle i at indkredse og sikre det udviklingsmæssige fokus på skoleområdet i København.

Overordnede resultater og tendenser

I dette afsnit opsummeres de resultater, som kapitlerne præsenterer i forbindelse med de enkelte pejlemærker.

Rapporten viser, at den positive udvikling, som har været kendetegnende for byens skoler gennem de seneste fire år, fastholdes, og at der i nogle sammenhænge kan ses en yderligere fremgang.

De faglige resultater går frem

Kapitlet *Faglighed* viser, at gennemsnittet i folkeskolens afgangseksamen ligger på 7,4, hvilket er en stigning fra 7,2 sidste år. Lands gennemsnittet er på 7,3 og København ligger dermed lige over. Skolerne fastholder dermed den positive udvikling, som har gjort sig gældende siden 2013 og ligger for første gang højere end lands gennemsnittet. Desuden er der en stigning i antallet af skoler, der opnår bedre faglige resultater end skoler på landsplan med socioøkonomisk sammenlignelige elever.

Også på resultaterne i de nationale test, kan vi se en positiv udvikling. I dansk læsning er der sket en fremgang i resultaterne for tre ud af de fire klassetrin, der gennemfører de nationale test. I matematik ser vi et stabilt niveau på 3. og 6. klassetrin, mens der er tilbagegang for eleverne i 8. klasse.

Kompetencedækningen (dvs. andelen af lærere der underviser i deres linjefag eller fag med tilsvarende kompetence) er stigende trods et fald fra 86,9 % til 86,8 % siden sidste år.

Flere får karakteren 2 eller derover i dansk og matematik

Kapitlet *Chancelighed* viser, at flere elever opnår karakteren 2 eller derover i dansk og matematik

i folkeskolens afgangseksamen. I de nationale test er andelen af elever med dårlige resultater faldet for andet år i træk på 6. klassetrin, mens andelen er steget i 8. klasse og niveauet fra sidste år fastholdes i 3. klasse. I dansk læsning, er andelen af elever med dårlige resultater stort set uændret siden sidste år på alle klassetrin.

Kapitlet viser også, at det ikke lykkes at løfte de tosprogede elever, der fortsat gennemsnitligt ligger lavere end de etsprogede elever i folkeskolens afgangseksamen, og at der dermed fortsat er et præstationsgab mellem de tosprogede og etsprogede elevgrupper.

Antallet af elever, der modtager et specialtilbud stiger

Stigningen i andelen af børn, som går i såkaldt segregerede tilbud – altså tilbud, som foregår udenfor en almen skoleklasse – er steget fra 3,6 % til 4,36 % siden 2015.

Antallet af unge i ungdomsuddannelse uændret fra sidste år

Andelen af unge, der er i ungdomsuddannelse 15 måneder efter de har forladt folkeskolen er på 86,5 %, hvilket stort set er uændret fra sidste år, hvor tallet var på 86,8 %. Flere og flere unge vælger en gymnasial ungdomsuddannelse, mens andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse er faldet marginalt.

Elevernes trivsel på skolerne er gået tilbage

Kapitlet *Trivsel* viser, at eleverne i mindre grad end tidligere svarer,

at de er glade for deres skole. Det gælder både for eleverne i indskoling og for elever fra 4. – 9. klasse. Det skal dog nævnes, at tallet for indskoling på landsplan er på 70,7 %, hvor tallet for København er 71,6 %. På mellemtrinnet og i udskoling er 74,2 % glade for deres skole, mens tallet er 76,4 % på landsplan.

Forældrenes tilvalg af den lokale folkeskole er gået tilbage

Kapitlet viser, at forældrenes tilvalg af den lokale folkeskole er gået lidt tilbage. Blandt de børn, som i 2019 skulle starte i 0. klasse, valgte 60,6 % af forældrene den lokale distriktsskole.

Der er over en årrække sket en fremgang i skolernes evne til at forhindre udsivning. Dette viser sig ved at andelen af børn, der forlader deres folkeskole midt i et skoleforløb, er faldet fra 9,9 % til 8,9 % over de seneste fem år.

Vigtige udfordringer og indsatser

På baggrund af rapporten kan det konstateres, at det går fremad på flere væsentlige parametre. Der er dog fortsat et stykke vej til indfrielsen af målsætningerne i Børne- og Ungdomsudvalgets strategi og pejlemærker. Mange af de udfordringer, som rapporten peger på, er velkendte udfordringer, som kommunen allerede arbejder med. I løbet af rapporten nævnes flere eksempler på dette arbejde på tværs af byen, foruden den enkelte skoles indsats.

De faglige resultater er gennemsnitligt gået frem, men fortsat stor forskel mellem et- og tosprogede elever

Analyserne i kvalitetsrapporten viser at et højere antal skoler end tidligere præsterer på niveau med eller bedre end skoler med sammenlignelige elever. Samtidig er gennemsnittet i folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse steget fra 7,2 til 7,4 og ligger nu over landsgennemsnittet.

Alligevel er der stor gennemsnitlig forskel på, hvilke resultater et- og tosprogede elever opnår. Og selvom gennemsnitstallet for folkeskolens afgangseksamen samlet set har været stigende, så har gennemsnittet for tosprogede været dalene. Således er der fortsat behov for at have fokus på, hvordan skolerne kan lykkes med at sikre, at alle elever bliver så dygtige som de kan og sikre, at undervisningen og læringsmiljøet i skolen tager afsæt i de forskellige forudsætninger, som eleverne kommer med.

Behov for at arbejde med stigningen i antallet af elever, der modtager et specialtilbud

Rapporten viser, at antallet af børn, der visiteres til specialtilbud, har været stigende i flere år. En langt større andel visiteres til specialtilbud end det, der ellers følger af den demografiske udvikling. Det er derfor vigtigt, at der sikres et langsigtet fokus på styrkelse af inkluderende fællesskaber i folkeskolen. Derfor aftalte parterne bag budgetaftalen for 2020 følgende:

”at afsætte midler til håndtering af stigningen i antallet af børn, der visiteres til specialtilbud. Midlerne skal dække ændringen i dækningsgrader samt indsatser, der skal bremse væksten af visitationer til specialtilbud”. Kommunen har dermed igangsat en fælles plan for at sikre, at flere børn trives og udvikler sig i det almene undervisningsmiljø.

Behov for stærkere fokus på trivslen blandt eleverne

Børne- og Ungdomsudvalget satte med trivselsindsatsen i marts 2019 ekstra fokus på trivslen i de københavnske folkeskoler og opfordrede til mere feedback, færre karakterer og mere undervisning om mobning. Desuden vedtog Børne- og Ungdomsudvalget i 2017 bl.a. at styrke mulighederne for indgivelse af klager over mobning ved etablering af en central mobbeinstans. Alle skoler skal ydermere have en antimobbestrategi, som forholder sig til digital mobning, ligesom skolerne skal udarbejde en handleplan, hvis der konstateres problemer med mobning på skolen. Endelig blev der i forbindelse med overførselssagen fra 2019 afsat midler til, at alle udskolingsklasser i kommunen kan tilmelde sig workshops om digital dannelse. Men som det fremgår i kapitel 4 ”Trivsel”, er der fortsat behov for at have fokus på at styrke elevernes trivsel – både i forhold til elevernes oplevelse af at blive mobbet og deres glæde overfor deres skole.

Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse

I Børne- og Ungdomsudvalgets strategi fra 16. januar 2019 er det målet, at 90% af en ungdomsårgang skal være på en ungdomsuddannelse 15 måneder efter de har forladt 9. klasse, herunder, at 20% skal vælge en erhvervsuddannelse. Rapporten viser, at der fortsat er behov for et fokus på, hvordan skoler og Ungdommens Uddannelsesvejledning understøtter, at flere unge får taget en ungdomsuddannelse og hvordan flere unge får tilvalgt en erhvervsuddannelse.

1

Faglighed

Faglighed

I dette kapitel sættes der fokus på skolernes faglige resultater. Dette sker ved at se på resultaterne fra folkeskolens afgangseksamen og nationale test og på den udvikling, der har været i elevernes faglige resultater gennem de seneste år. Samtidig fremgår det, hvordan byens skoler og forvaltningen arbejder med at styrke elevernes faglighed. Desuden fremgår kompetencedækning for skolerne i kapitlet.

Nationalt arbejdes der mod det overordnede mål, at "Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan". Dette nationale mål hænger sammen med et af Københavns Kommunes fem pejlemærker for folkeskolen, nemlig at:

"Alle elever skal være dygtigere. Udgangspunktet er, at alle børn skal blive så dygtige, som de kan. Det gælder både fagligt, personligt og socialt. Livsduelighed, demokratisk dannelse og medborgerskab bliver her centrale begreber"

Folkeskolens afgangseksamen

Fremgang i resultaterne ved folkeskolens afgangseksamen

Hvert år i maj og juni går eleverne i 9. klasse til prøve i en række bundne prøvofag, nemlig dansk, matematik, engelsk, samt en fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Herudover udtrækkes én

prøve fra henholdsvis den humanistiske fagblok og én prøve fra den naturfaglige blok. Tilsammen udgør disse prøver folkeskolens afgangseksamen.

Som figuren herunder viser, har der over de seneste fire år været en positiv udvikling i eksamensresultaterne for de københavnske skoler. Gennemsnittet for Københavns Kommune har bevæget sig fra 7,2 i 2014/15 til 7,4 i 2018/19. Siden sidste år er gennemsnittet steget knap 0,2 karakterpoint, og Københavns Kommune ligger nu 0,1 karakterpoint over landsgennemsnittet.

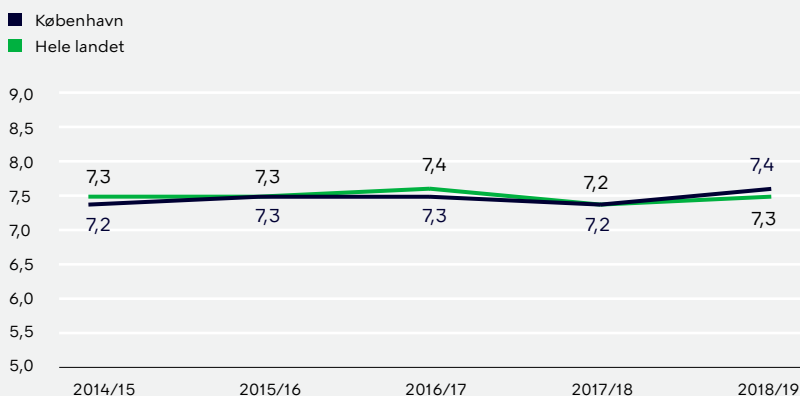
BUU-strategi 2019-2021

Forandring 3: Højere faglighed & trivsel i skolerne

Da "Strategi for børn og unge i København" blev vedtaget i 2018, var karaktergennemsnittet for de københavnske skoler ved folkeskolens afgangsprøve 7,26.

Det er en målsætning i strategien af forbedre dette gennemsnit til 7,5 frem mod år 2021.

Fig. 1. Udvikling i karaktergennemsnit for folkeskolens afgangseksamen

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler, elever i 9. klasse. Privatister indgår ikke. Bemærk: Tallene for 2018/2019 indeholder endnu ikke resultater fra sygeprøver i modsætning til de foregående skoleår. Dette kan medvirke til forskelle i forhold til "Strategi for børn og unge i København".

Ser vi på udviklingen i de enkelte bundne prøvafag (Tabel 1) fremgår det, at der i alle fag har været en positiv udvikling det seneste år. Især karaktergennemsnittet i de danskfaglige discipliner har udviklet sig positivt. Her har der været en fremgang på 0,4 karakterpoint i både dansk læsning og dansk mundtlig, mens der i dansk skriftlig fremstilling og dansk retskrivning har været en fremgang på henholdsvis 0,3 og 0,2 karakterpoint. I matematik ligger karaktergennemsnittet stabilt med en lille stigning (0,1 karakterpoint) i begge prøvediscipliner.

Ser vi på, hvor mange elever, der har aflagt samtlige obligatoriske prøver ved 9. classes afgangseksamen (Tabel 2), er der også sket en fremgang. Siden 2017 har København passeret landsgennemsnittet, og i 2019 har 92,9 % af de københavnske elever aflagt alle obligatoriske afgangsprøver.

Et stigende antal skoler opnår bedre faglige resultater end skoler på landsplan med sammenlignelige elever

Det er enhver skoles opgave at udfordre, løfte og motivere sine elever til at blive så dygtige, som de kan. Samtidig ved vi, at skoler med forskellige elevsammensætninger har forskellige forudsætninger for at løfte denne opgave. Faktorer som forældrenes økonomi, uddannelsesniveau og barnets dansksproglige niveau, har afgørende betydning for de forudsætninger, som eleverne kommer i skole med. Det betyder, at det resultat, der er flot på én skole, kan

Tabel 1. Karaktergennemsnit i enkelte fag/discipliner¹

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Dansk, læsning	6,0	6,5	6,1	5,6	6,0
Dansk, mundtlig	7,8	8,1	8,1	7,8	8,2
Dansk, retskrivning	6,5	6,7	6,7	6,4	6,6
Dansk, skriftlig	6,4	6,4	6,0	6,2	6,5
Engelsk, mundtlig	7,8	7,9	8,1	8,1	8,4
Fysik/kemi, biologi og geografi ²	6,8	6,8	7,6	7,6	7,7
Matematik med hjælpemidler	6,1	6,1	5,9	6,5	6,6
Matematik uden hjælpemidler	6,4	6,4	6,5	6,4	6,5

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler, elever i 9. klasse. Privatister indgår ikke. Bemærk: Tallene for 2018/2019 indeholder endnu ikke resultater fra sygeprøver i modsætning til de foregående skoleår.

¹ Bemærk at der generelt knytter sig en del usikkerhed til sammenligning af karakterer over tid. Eventuelle udsving kan skyldes ændrede prøveformer, prøveoplæg og hjælpemidler eller ændrede faglige mål frem for en egentlig faglig fremgang eller tilbagegang inden for de enkelte fag.

² Frem til 2016 var den fælles prøve udelukkende i fysik/kemi, dog med mulighed for at nogle skoler kunne deltage i forsøg med en ny prøveform i Fysik/kemi, biologi og geografi. Fra 2017 er prøven ændret til fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi.

Tabel 2. Andelen af elever, der har aflagt alle obligatoriske prøver i 9. klasse

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
København	88,4 %	86,2 %	87,4 %	91,8 %	92,9 %
Hele landet	89,6 %	88,2 %	88,2 %	90,3 %	90,8 %

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler, elever i 9. klasse. Privatister indgår ikke. Bemærk: Tallene for 2018/2019 indeholder endnu ikke resultater fra sygeprøver i modsætning til de foregående skoleår.

Tabel 3. Udviklingen i skolernes karaktergennemsnit i bundne prøver og resultater fra sammenlignelige elever på tværs af landet

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Antal skoler der præsterer bedre end skoler på landsplan med sammenlignelige elever	4	11	10	11	22
Antal skoler der præsterer på niveau med skoler på landsplan med sammenlignelige elever	16	12	15	16	12
Antal skoler der præsterer dårligere end skoler på landsplan med sammenlignelige elever	28	26	25	25	18

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Almene folkeskoler, elever i 9. klasse. Specialelever indgår ikke. Bemærk: Der er ikke statistisk signifikans for alle skolers resultater, hvorfor resultaterne skal læses med forbehold.

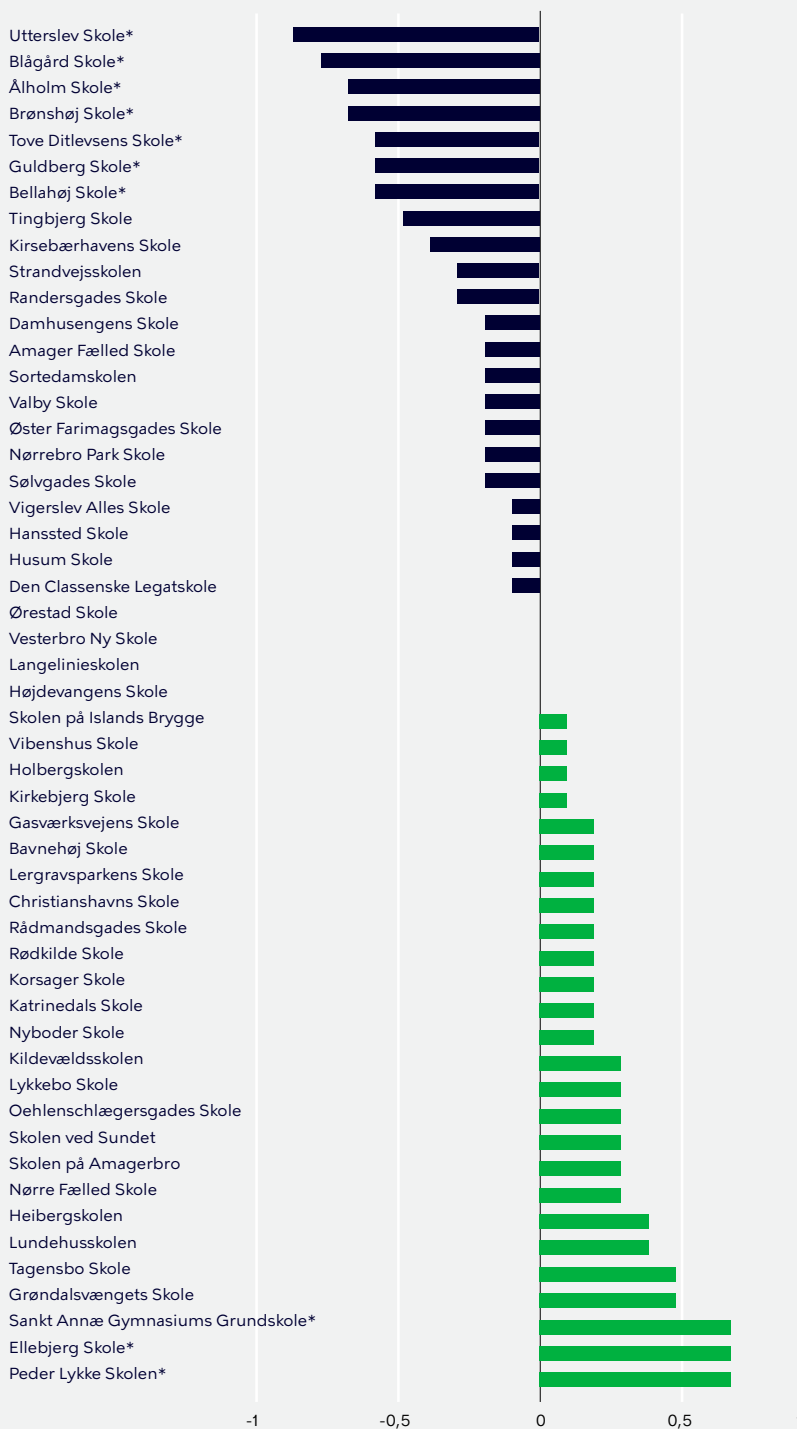
være mindre godt på en anden skole, fordi man ud fra elevsammensætningen kunne forvente et bedre resultat.

Fig. 2 viser, hvordan skoler-nes gennemsnitsresultater ved de bundne prøver for skoleåret 2018/19 ser ud i forhold til andre skoler i landet med en sammenlignelig elevsammensætning, – den såkaldte socioøkonomiske reference. 0 er udtryk for, at eleverne på skolen klarer sig på niveau med skoler med sammenlignelige elever, mens et negativt tal er udtryk for, at eleverne klarer sig dårligere end skoler med sammenlignelige elever og vice versa. Skalaen er opgjort i karakterpoint.

Figuren viser, at en større gruppe af de københavnske skoler klarer sig bedre end skoler med sammenlignelige elever, mens en lidt mindre gruppe scorer dårligere, end skoler med sammenlignelige elever. Fire skoler ligger på 0, hvilket viser, at disse skoler præsterer på niveau med andre skoler med en sammenlignelig elevsammensætning. Bemærk, at ikke alle resultater er statistisk signifikante, hvorfor disse skal læses med forbehold.

Tabel 3 viser på side 10, at der i år er sket en fremgang i andelen af københavnske skoler, der præsterer bedre i forhold til skoler med sammenlignelige elever siden 2016.

Fig. 2. Forskellen mellem skolernes karaktergennemsnit i bundne prøver og resultater fra sammenlignelige elever på tværs af landet, 2018/19

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet – Almene folkeskoler, elever i 9. klasse. Specialelever indgår ikke. Bemærk: Skoler markeret med en * betyder, at skolens resultat er statistisk signifikant.

Skoler på faglig handlingsplan

Særlige indsatser til udvalgte skoler

Kvaliteten af de københavnske folkeskoler er et fælles ansvar mellem skole, forvaltning og politikere. Hvis en skole oplever særlige udfordringer eller et særligt behov for faglig understøttelse, er dette en opgave, der skal løftes i fællesskab. I den forbindelse er faglige handlingsplaner et vigtigt redskab.

En skoles individuelle kvalitetsrapport kan pege på forskellige udfordringer, og afhængig af omfanget af udfordringerne kan det være relevant at arbejde med en faglig handlingsplan for skolen med henblik på at løfte skolens faglige niveau.

Udviklingen af handlingsplanen sker i samarbejde mellem forvaltning og skole. På baggrund af analyse og refleksion omkring skolens visioner, udfordringer og eksisterende indsatser tages der en fælles beslutning om, hvilke indsatser og handlinger, der skal igangsættes. Ved at løfte opgaven i fællesskab og sammentænke skolens eksisterende visioner med input fra forvaltningen, er målet med handlingsplanen at arbejde med skolens specifikke udfordringer gennem målrettede indsatser.

Handlingsplanen har typisk en varighed på to år med indlagte halvårslige opsamlings, hvor skolens udfordringer og indsatser

evalueres og præciseres. Det er forvaltningens rolle løbende at støtte skolen i arbejdet med den faglige handlingsplan gennem support til ledelsen.

På nuværende tidspunkt er 10 skoler i København på faglig handlingsplan.

Udover kommunens handlingsplanskoncept er der også en række øvrige lokale og bydækkende initiativer, som skal bidrage til

Formativ brug af afgangsprøver giver lærere bedre viden om undervisningen

Når elever går til afsluttende prøver i matematik og dansk, er det ikke deres egen lærer, der ser og retter opgaverne. Det kan give et vidensstab, fordi læreren ikke får en fornemmelse af, hvordan eleverne løste opgaverne til prøven.

Københavns Kommune har derfor siden 2016 arbejdet med at give lærerne feedback på resultaterne for de klasser, de har haft til afgangsprøver. Lærerne får en feedbackrapport, hvor de kan se, hvordan klassen har klaret sig i hver opgave sammenlignet med landsgennemsnittet samt, hvilke lærings- og kompetencemål opgaverne referer til.

Lærerne kan derved se, hvor eleverne har været udfordrede og hvor de har klaret sig godt. Denne viden bliver brugt i fagteamet til at justere indhold og arbejdsmetoder for faget fremadrettet - ikke kun i udskolingen, men også i indskolingen og på mellemtrinnet. Derved understøtter feedbackrapporterne, at kommende elever får så stort et udbytte som muligt af undervisningen i dansk og

at styrke de faglige resultater på skolerne. Et eksempel på dette er udviklingsprojektet mellem Børne- og Undervisningsministeriet og Børne- og Ungdomsforvaltningen om formativ brug af folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik.

Nationale test

Stabile resultater i de nationale test

Resultaterne i de nationale test giver et billede af skolernes arbejde med at understøtte elevernes faglige udvikling undervejs i skoleforløbet. I forbindelse med folkeskolereformen blev der opstillet tre nationale mål:

- Mindst 80 % af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test
- Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år
- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.

BUU-strategi 2019-2021

Forandring 3: Højere faglighed & trivsel i skolerne

Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år. Mindst 10 % af eleverne skal være blandt de allerdygtigste til at læse og regne.

Niveauer

Når vi ser på udviklingen i elevernes resultater, er det med afsæt i de seks niveauer, som resultaterne inddeles i ved de nationale test:

- Fremragende præstation
- Rigtig god præstation
- God præstation
- Jævn præstation
- Mangelfuld præstation
- Ikke tilstrækkelig præstation.

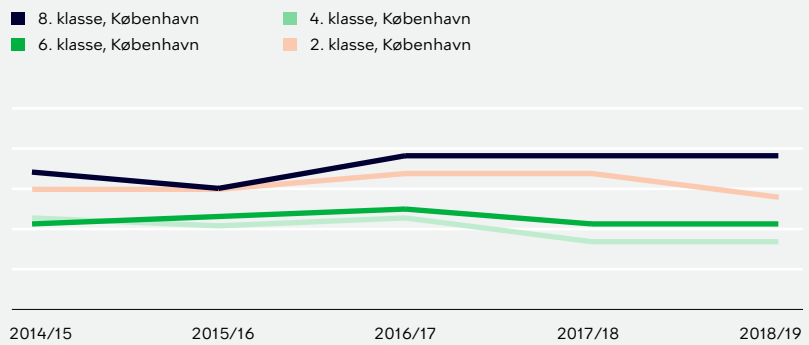
I figuren over andelen af elever med gode resultater dækker "god" over de første tre niveauer. Da resultaterne fra de nationale test er fortrolige, er det ikke muligt at vise de konkrete resultater.

Dette afsnit følger op på, hvordan det går i Københavns Kommune med at indfri de første to mål. Det sidste mål ser vi på i kapitlet om chancelighed. Resultaterne holdes desuden op imod målene i Børne- og Ungdomsudvalgets strategi for børn og unge i København 2019-2021.

Når vi ser på udviklingen i andelen af elever med gode resultater i dansk, læsning (Fig. 3), kan vi se, at de københavnske skoler ligger nogenlunde stabilt og fastholder niveauet fra sidste år, bortset fra eleverne i 2. klasse, hvor der ses en tilbagegang.

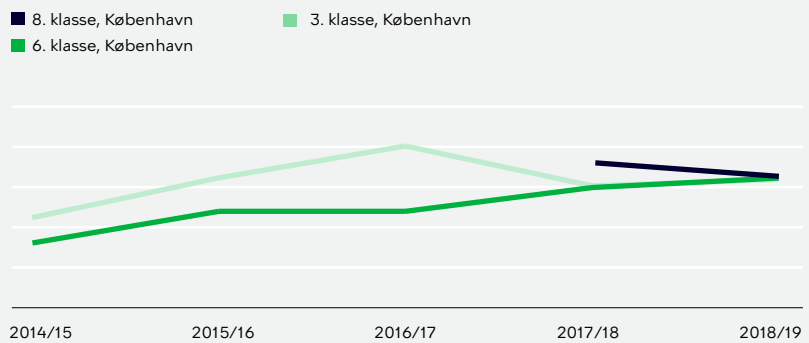
På ingen af klassetrinene lever København op til målsætningen om at 80 % af eleverne skal have gode resultater i dansk, læsning. Det samme gør sig gældende på landsplan.

Fig. 3. Udviklingen i andelen af elever med gode resultater i dansk, læsning ("Fremragende præstation", "Rigtig god præstation" og "God præstation")

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler.

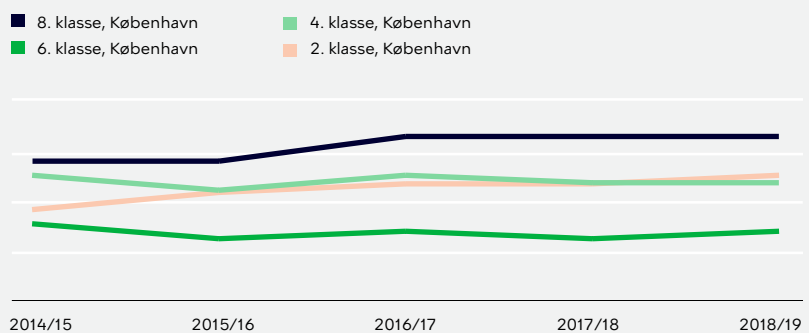
Fig. 4. Udviklingen i andelen af elever med gode resultater i matematik ("Fremragende præstation", "Rigtig god præstation" og "God præstation")³

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler.

³ I matematik 6. klasse erstatter profilområdet "Statistik og sandsynlighed", "Matematik i anvendelse" fra og med 2017/18, hvorfor resultaterne fra 2016/17 og tidligere ikke kan sammenlignes direkte med resultaterne fra senere år.

Fig. 5. Udviklingen i andelen af de allerdygtigste elever i dansk, læsning ("Fremragende præstation")

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler.

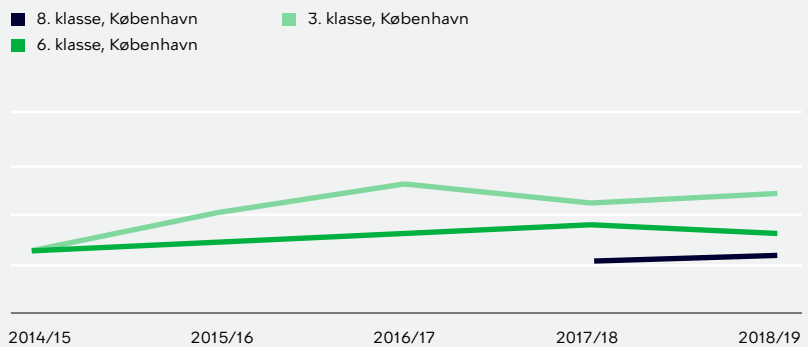
Fig. 4 viser udviklingen i andelen af elever med gode resultater i matematik. Her kan vi se, at resultaterne for tredje og sjette klassetrin ligger stabilt i forhold til sidste år, mens der over en årrække ses en fremgang. For 8. klasse er der sket en tilbagegang i det forløbne år. På ingen af klassetrinene lever København op til målsætningen om 80% elever med gode resultater.

Af de nationale mål fremgår det, at andelen af de allerdygtigste elever, skal stige år for år. I BUU's strategi er målet, at mindst 10% af eleverne skal være blandt de allerdygtigste til at læse og regne. De allerdygtigste elever er dem, der på skalaen placerer sig på niveauet "fremragende præstation" på den kriteriebaserede skala.

Resultaterne for dansk (Fig. 5) viser, at de allerdygtigste elever i København præsterer på samme niveau eller bedre end sidste år. København placerer sig desuden over landsgennemsnittet på alle fire klassetrin.

Fig. 6 viser udviklingen i andelen af de allerdygtigste elever i

Fig. 6. Udviklingen i andelen af de allerdygtigste elever i matematik ("Fremragende præstation")⁴

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler.

⁴ I matematik 6. klasse erstatter profilområdet "Statistik og sandsynlighed", "Matematik i anvendelse" fra og med 2017/2018, hvorfor resultaterne fra 2016/2017 og tidligere ikke kan sammenlignes direkte med resultaterne fra senere år.

matematik. Her ses en fremgang for eleverne i 3. klasse, mens resultatet er status quo for 6. og 8. klasse. Set over en årrække lever resultaterne for 3. og 6. klasse op til den nationale målsætning om, at andelen af dygtige elever skal stige år for år.

Ser vi på tværs af testene i dansk og matematik, kan vi se, at i fire ud af de syv forskellige nationale test lever resultaterne op til BUU-strategiens mål om, at mindst 10% af eleverne skal være blandt de allerdygtigste.

Skolernes kompetencedækning

Andel af lærere med specialisering i deres undervisningsfag uændret

Kommunen skal følge op på kompetencedækningen, dvs. andelen af undervisningstimer som varetages af en lærer med specialisering i det pågældende undervisningsfag eller tilsvarende kompetencer. Der er en national målsætning om, at 95% af alle timer i 2025 skal varetages af en lærer med undervisningskompetence eller tilsvarende

STEM sætter fokus på problembaseret læring

STEM er betegnelsen for en problem-baseret læringsform, der kombinerer områderne Science (naturvidenskab/naturfag), Technology, Engineering og Mathematics.

STEM handler om at give eleverne kompetencer til at løse

problemstillinger på tværs af de involverede fagområder. Gennem STEM bliver eleverne præsenteret for nye arbejdsmetoder, hvor f.eks. ingeniørens metoder inddrages, og hvor de selv skal udtænke, designe og konstruere løsninger på konkrete problemstillinger, f.eks. hos en lokal virksomhed.

Fordelt over byen har skolerne adgang til en række læringsmiljøer, hvor

STEM-fagligheden er i centrum, f.eks. Naturværkstedet i Kløvermarken og BUF-X i Værkstedshallerne, hvor eleverne kan arbejde med robotter, laserskære i plastik og træ eller 3D-printe egne designs. STEM-kompetencerne taler ind i mange af de seneste tendenser i folkeskolen, f.eks. fokus på teknologiforståelse, praktiske færdigheder og det nye fag håndværk & design.

kompetencer i det pågældende fag. Derfor er det også et krav, at kommunerne skal afrapportere på kompetencedækningen i kvalitetsrapporten.

I Københavns Kommune er der stadig et stykke vej mod at nå det nationale mål, når vi ser på den samlede kompetencedækning.

I Fig. 7 fremgår det, at kompetencedækningen er stort set uændret siden sidste år med gennemsnitlig kompetencedækning på knap 87 %, hvilket er på niveau med resten af landet.

Ser vi der imod på prøvefagene isoleret (Fig. 8), kan vi se, at København opfylder 95 %

målsætningen i fagene tysk, fransk, fysik/kemi og dansk. I de øvrige prøvefag følger København omtrentligt landsgennemsnittet.

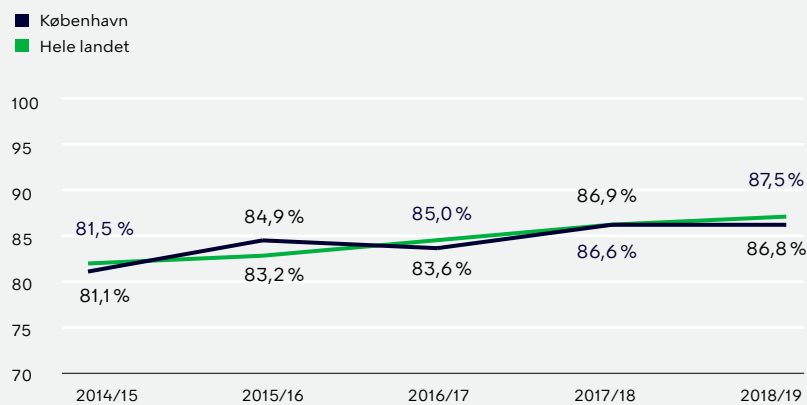
Skolernes tilgang til understøttende undervisning og anvendelsen af mulighederne for at afkorte skoleugens længde

(folkeskolelovens § 16 b og § 16 d)

Mange forskellige tilgange i anvendelsen af understøttende undervisning

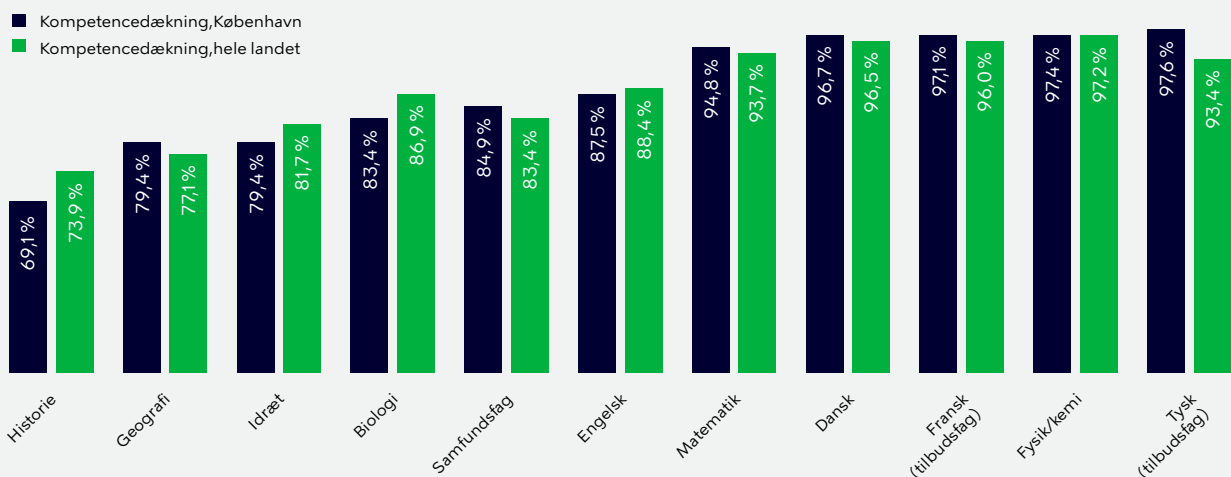
Alle skoler arbejder med understøttende undervisning, og skolerne er i år blevet opfordret til i år at adressere deres faglige tilgang til understøttende undervisning. Med afsæt i skolernes kvalitetsrapporter fordeler skolernes tilgang til den understøttende undervisning sig i fem

Fig. 7. Udviklingen i den samlede kompetencedækning i undervisningen

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler. 11 matematik 6. klasse erstatter profilområdet "Statistik og sandsynlighed", "Matematik i anvendelse" fra og med 2017/2018, hvorfor resultaterne fra 2016/2017 og tidligere ikke kan sammenlignes direkte med resultaterne fra senere år.

Fig. 8. Kompetencedækningen i undervisningen fordelt på fag, 2018/19

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folkeskoler. Bemærk: Kompetencedækningen vurderes til dels på baggrund af den enkelte skoleleders skøn, og skal ses med det forbehold.

overordnede tilgange. Skolerne har i overvejende grad flere tilgange til arbejdet og de fleste skolars tilgange er en kombination, hvor elevernes personlige, sociale og faglige udvikling tilgodeses.

Fokus på faglighed og undervisningsdifferentiering

Skolen betragter den understøttende undervisning som en mulighed for at skabe bedre faglige resultater ved at benytte to-voksen ordning i fagtimerne. Nogle skoler bruger deres vejledere som co-teachers i den faglige undervisning. Den største andel i denne gruppe har fokus på elevernes progression uanset niveau, mens nogle skoler fokuserer på de svagest 20%. Der er i denne tilgang en stor brug af holddeling.

Understøttelse af personlige og sociale kompetencer samt læringsamtaler

Skolen vægter mange forskellige aktiviteter, der fremmer elevernes alsidige udvikling. Dette sker for en stor dels vedkommende ved afholdelse af feedback- eller læringsamtaler med eleverne, hvor der blandt andet arbejdes med at styrke elevernes læringsparathed.

Understøttelse af skolens profil og opfyldelse af et lokalt behov

Flere skoler har en faglig profil fx sangskole og udeskole, og den understøttende undervisning allokeres til aktiviteter, der understøtter denne profil. Nogle skoler anvender også den understøttende undervisning til at dække

et lokalt behov, fx fokus på lektiehjælp fordi skolen oplever en stor andel af elever, der ikke kan få den hjælp i hjemmet.

Værkstedsundervisning og arbejde med de timeløse fag

Skolen vægter at den understøttende undervisning bidrager til en mere varieret tilgang til læring, hvor bl.a. elevernes forskellige tilgange til læring og niveau tilgodeses ved fx værkstedsundervisning og andre praktisk-musiske tilgange til undervisning. Skolerne bruger også den understøttende undervisning til at understøtte arbejdet med temaer på tværs af fagene eller til at arbejde med de timeløse fag.

Skolernes afkortning af skoleugens længde

Som noget nyt skal skolerne i år i henhold til folkeskolelovens § 40 a, stk. 1 beskrive, i hvilket omfang og til hvilket formål skolen anvender muligheden for at konvertere understøttende undervisning. I det følgende trækkes nogle overordnede linjer for, i hvilket omfang skolerne konverterer den understøttende undervisning i indskoling, på mellemtrinnet og i udskoling samt hvordan skolerne anvender de frigivne ressourcer.

Indskoling

Lidt over halvdelen af skolerne angiver, at de ikke konverterer den understøttende undervisning i indskoling, 0.-3.-klasse-trin, til nedsættelse af timetallet på de ellers fastsatte timer årligt. Omkring en fjerdedel af skolerne

angiver, at de konverterer den understøttende undervisning i indskoling primært til to-voksen ordninger og undervisning på delehold. Andre angiver, at de frigivne ressourcer også anvendes til læringsamtaler og faglig feedback til eleverne.

Mellemtrin

Omkring en fjerdedel af skolerne angiver, at de på mellemtrinnet, 4.-6. klassetrin, ikke konverterer den understøttende undervisning. Omkring 75% af skolerne angiver, at de på mellemtrinnet konverterer den understøttende undervisning til primært to-voksen timer samt holddannelse. En del skoler bruger de frigivne ressourcer til at afholde feedback- eller elevsamtaler. Få skoler bruger ressourcerne til ekskursioner og øget Åben skole aktivitet.

Udskoling

En fjerdedel af skolerne angiver, at de i udskoling, 7.-9. klassetrin, ikke konverterer den understøttende undervisning. Omkring 60% angiver, at de i udskoling konverterer den understøttende undervisning til primært to-voksen timer, holddannelse og feedback- eller elevsamtaler. Nogle skoler konverterer timerne til et øget åben skole aktivitet samt trivselstiltag.

Chancelighed

Chancelighed

I Københavns Kommune arbejdes der med at fremme, at alle elever har lige chancer. Med byens meget forskelligartede befolkningssammensætning ligger der en vigtig opgave i at sørge for, at alle elever – uanset baggrund – har de samme muligheder for at udvikle sig fagligt og socialt, og skolen spiller en vigtig rolle i dette arbejde. I København er det derfor et pejlemærke, at:

”Betydningen af social og etnisk baggrund skal mindskes. Der skal ikke udskilles flere elever til segregerede tilbud.

I København er der en særlig udfordring i at mindske betydningen af social og etnisk baggrund i forhold til faglige resultater, uddannelsesparathed og generel livsduelighed. Samtidig er det et mål for København, at så mange børn som muligt er en del af folkeskolens brede fællesskab.”

Dette pejlemærke hænger sammen med et af de tre nationale mål for folkeskolen, nemlig at: ”Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater”.

I dette kapitel fremgår det, hvordan skolerne i Københavns Kommune lykkes med at styrke alle elevers faglige resultater og trivsel, uanset hvilken baggrund eller forudsætninger eleverne har. Dette

sker ved at se på, hvilke sproglige forudsætninger eleverne har, når de starter i skole, om mængden af elever, der får dårlige resultater i dansk og matematik i de nationale test mindskes, om andelen af elever, der opnår mindst 2 eller derover i dansk og matematik mindskes samt hvordan etsprogede klarer sig i forhold til tosprogede og hvordan drenge klarer sig i forhold til piger. Desuden ses der på, hvor mange børn, der segregeres til et specialtilbud.

Elevernes socioøkonomiske baggrund

Stor mangfoldighed i de københavnske skoler

Arbejdet med chancelighed er særligt vigtigt i en kommune som København, hvor elevgruppen er præget af en stor grad af mangfoldighed. Denne mangfoldighed kommer blandt andet til udtryk, når der kigges på elevernes sociale og økonomiske baggrunde, forstået som forældrenes uddannelsesbaggrund, forældrenes indkomstniveau og forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet.

Fig. 9 viser forskellen i den socioøkonomiske baggrund blandt eleverne i de københavnske folkeskoler. Værdien "0" markerer et socioøkonomisk gennemsnit for alle børn og unge i København mellem 0 og 24 år. De negative tal til venstre for midterlinjen er udtryk for at socioøkonomien for eleverne på disse skoler, samlet

set er lavere end gennemsnittet. Omvendt er de positive tal til højre for midterlinjen udtryk for at elevernes socioøkonomi på skolerne her er højere end gennemsnittet.

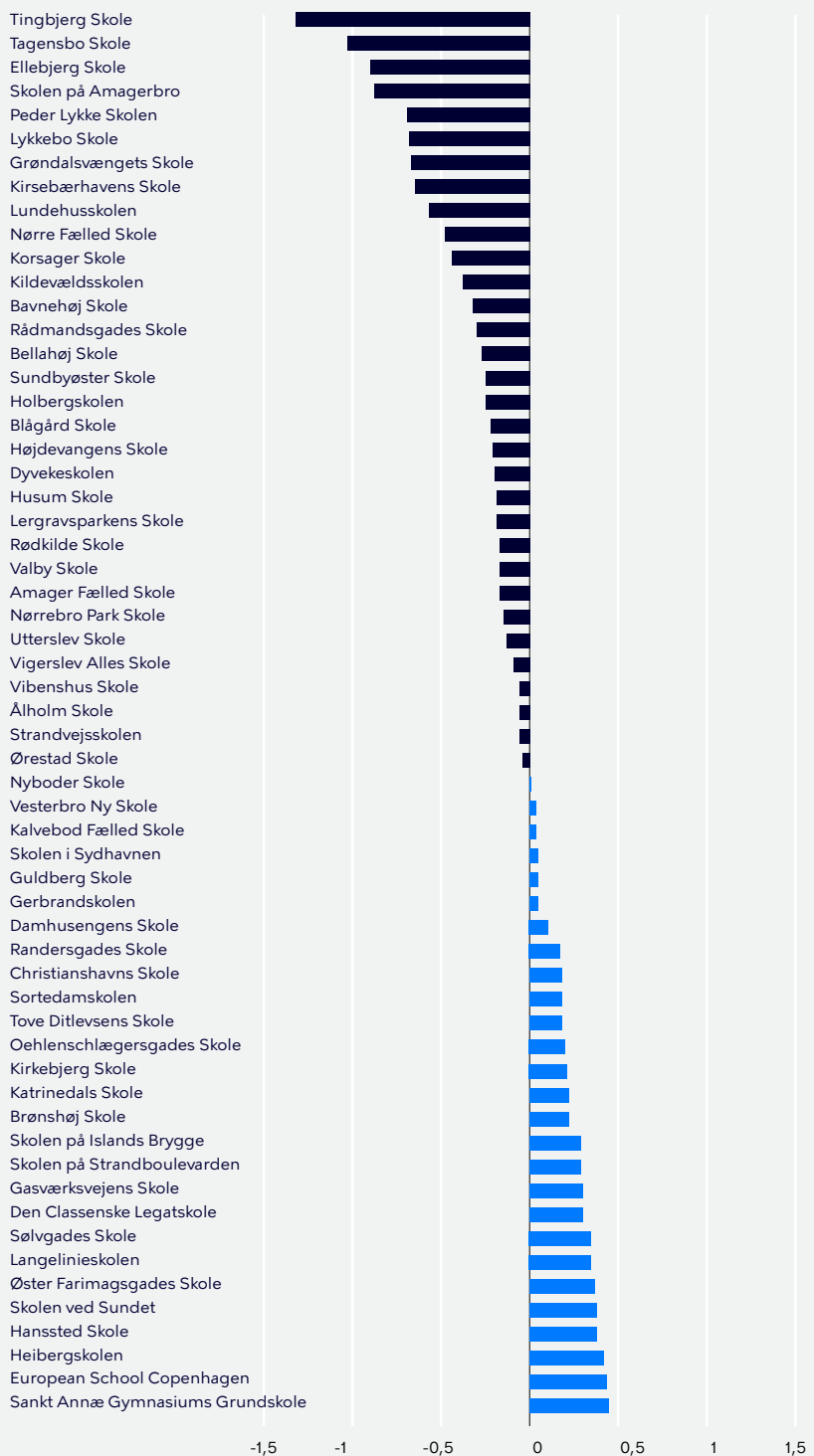
Figuren viser en stor variation på de enkelte skoler, hvor eleverne på nogle skoler (til venstre for midterlinjen) har et elevgrundlag med en svagere socioøkonomisk baggrund end den gennemsnitlige familie, mens skolerne til højre for midterlinjen har et elevgrundlag med en stærkere socioøkonomisk baggrund. Den store variation i elevsammensætningen på de forskellige skoler understreger vigtigheden af, at man lokalt på den enkelte skole igangsætter og udvikler indsatser, som er relevante og tager højde for de forskellige forudsætninger, som eleverne har.

Elevernes sproglige niveau ved skolestart

Stor forskel i elevernes sproglige niveau på tværs af skoler

Betydningen af gode, solide sprogkompetencer kan spores igennem hele elevens skolegang, og opgørelser viser, at der er en sammenhæng mellem børns sproglige niveau ved skolestart og de resultater, de får senere. Derfor er det relevant at se på udviklingen i eleverne sproglige kompetencer, når de begynder i skole. Når eleverne begynder i 0. klasse, vurderes deres sproglige kompetencer på en skala fra 0-100, og de børn,

Fig. 9. Socioøkonomi fordelt på almenskoler, 2019/20

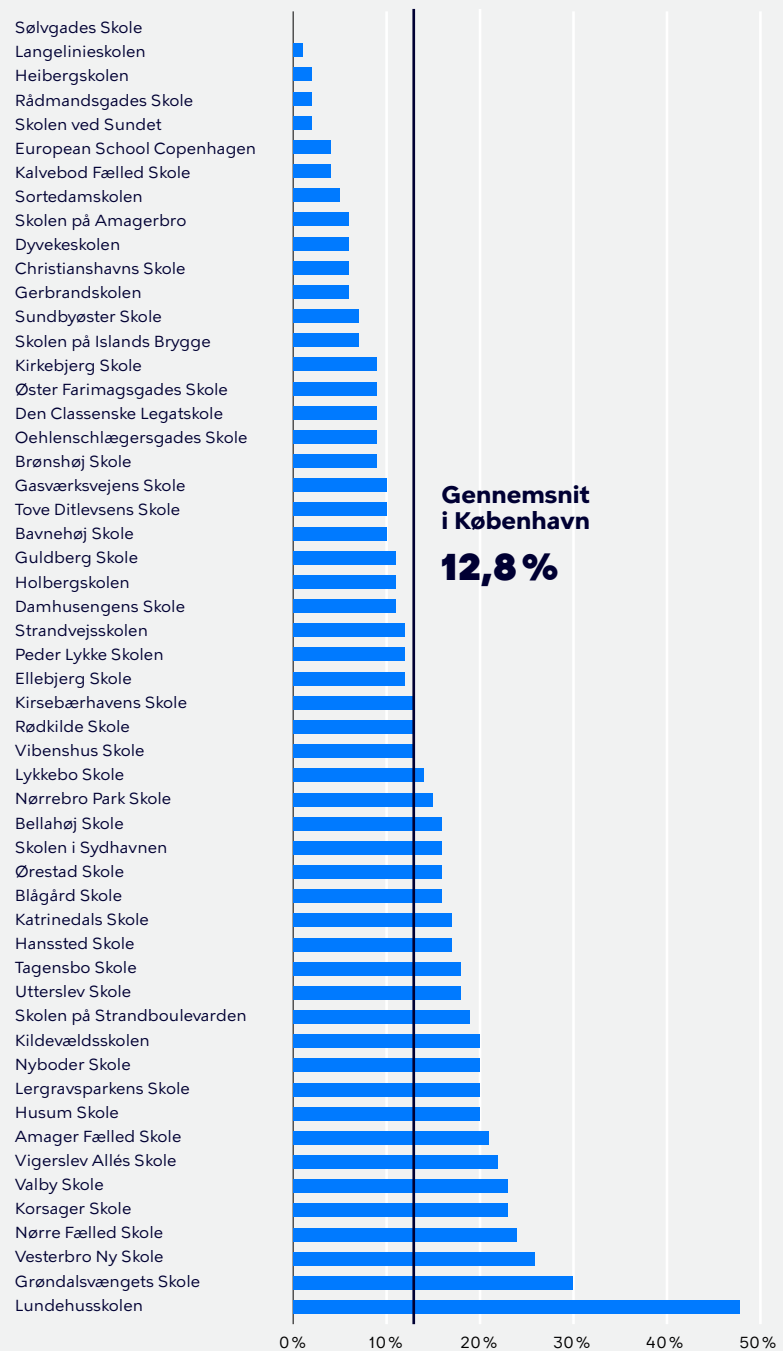
Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen (leveret af Danmarks Statistik) - Folkeskoler. Specialskoler indgår ikke. Bemærk: Opgjort pr. 5. september 2019.

der scorer under 15, vurderes at være sprogligt udfordrede.

Fra 2013 og frem til 2016 var der et fald på tre procentpoint i andelen af elever med sproglige udfordringer. Fra 2018 er der foretaget ændringer i screeningsmetoden, hvilket gør, at det ikke er muligt at lave valide sammenligninger med tidligere år før i næste kvalitetsrapport, hvor den nye test vil have været benyttet i nogle år.

Fig. 10 viser, hvordan de enkelte skoler placerer sig ift., hvor mange elever i 0. klasse, der har sproglige udfordringer. Af grafen kan vi se, at der er stor spredning mellem skolerne. Gennemsnitligt er der på en skole 12,8% af eleverne, som har sproglige udfordringer ved skolestart, men det gennemsnit dækker over en stor variation fra 0% elever med sproglige udfordringer på én skole til 48% elever med sproglige udfordringer på den skole, hvor der er flest. For at imødekomme elevers sprogudfordringer ved skolestart har der de seneste år været gennemført en kompetenceudviklingsindsats omkring sprogtilegnelse særligt rettet imod børnehaveklasseledere.

Fig. 10. Udviklingen i andelen af elever med sproglige udfordringer på baggrund af resultater af sprogscreening i 0. klasse, efteråret 2018

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Folkeskoler. Specialskoler- og klasser indgår ikke. Bemærk: Tingbjerg Skole har ikke deltaget i den kommunale sprogscreening, da skolen som en del af parallelsamfundslovgivningen benytter et særligt intensivt sprogudviklings- og vurderingsmateriale i regi af Børne- og Undervisningsministeriet.

Andel af elever med dårlige resultater i dansk og matematik

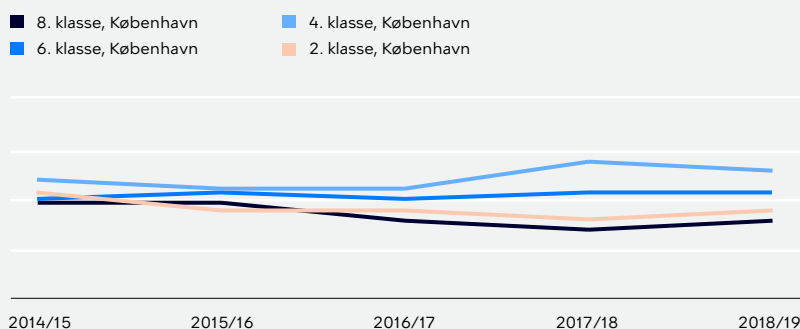
Status quo for de fagligt svageste elever i nationale test

I et chancelighedsperspektiv er det relevant at følge, hvordan skolerne i Københavns Kommune lykkes med at løfte de elever, der af forskellige årsager har faglige udfordringer. Dette kobler sig til arbejdet med det nationale mål om, at andelen af elever med dårlige resultater skal reduceres.

Fig. 11 viser udviklingen i andelen af elever med dårlige resultater i dansk, læsning, på henholdsvis 2., 4., 6. og 8. klassetrin. Dårlige resultater dækker over 'mangelfulde' og 'ikke tilstrækkelige' præstationer i nationale test.

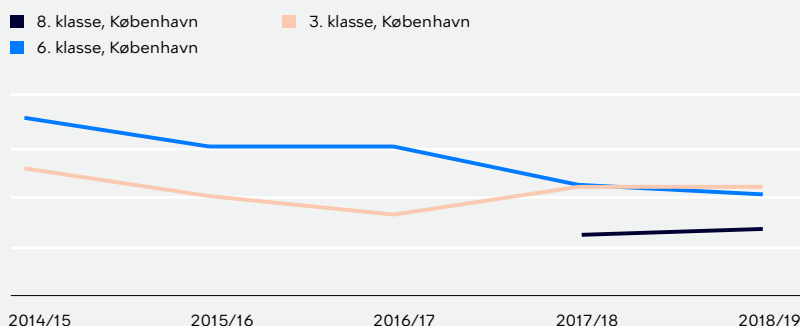
Af figuren kan vi se, at andelen af elever med dårlige resultater i dansk ligger nogenlunde stabilt over en årrække for samtlige af de testede klassetrin. Mens København generelt er gået frem i nationale test i dansk, er det altså ikke lykkedes at få elevgruppen med de

Fig. 11. Udviklingen i andelen af elever med dårlige resultater i dansk, læsning ("Mangelfuld præstation" og "Ikke tilstrækkelig præstation")

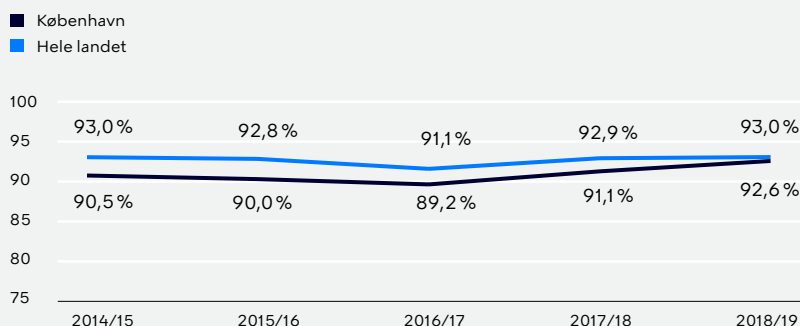
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler.

Fig. 12. Udvikling i andelen af elever med dårlige resultater i matematik ("Mangelfuld præstation" og "Ikke tilstrækkelig præstation")¹

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler.

Fig. 13. Udvikling i andel af elever med mindst 2 i dansk og matematik⁵

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folkeskoler, almenelever i 9. klasse. Privatister og specialelever indgår ikke. Bemærk: Tallene for 2018/2019 indeholder endnu ikke resultater fra sygeprøver i modsætning til de foregående skoleår. Dette kan medvirke til forskelle i forhold til "Strategi for børn og unge i København".

⁵ Kræver at alle bundne prøver i dansk og matematik er taget, hvis dette ikke er tilfældet, bidrager eleven negativt til andelen.

BUU-strategi 2019-2021

Forandring 3: Højere faglighed & trivsel i skolerne

Målet i strategien er, at andelen af almenelever, der ikke får mindst 2 i både dansk og matematik halveres fra den daværende andel på 10,9% til 5,5% frem mod 2021.

dårligste resultater med i denne positive udvikling.

Fig. 12 viser udviklingen i, hvor mange københavnske elever, der har fået dårlige resultater i matematik.

På 6. klassetrin er andelen af elever med dårlige resultater faldet markant set over en længere periode, mens andelen er steget i 8. klasse og ligger stabilt i tredje klasse.

Elever med mindst 2 i dansk og matematik

Flere elever får mindst 2 eller derover i dansk og matematik

I et chancelighedsperspektiv er det også relevant at se på udviklingen i, hvor mange elever, der mindst opnår karakteren 2 i dansk og matematik ved folkeskolens afsluttende prøver. At elever får mindst to i dansk og matematik, har bl.a. betydning for, om de kan søge optagelse på en erhvervsuddannelse.

Fig. 13 på den foregående side viser, at der i København har været en stigende andel af elever, som får mindst to i både dansk og matematik gennem de seneste tre år, mens tallet på landsplan har ligget nogenlunde stabilt. Københavns Kommune er derfor nu meget tæt på landsgennemsnittet.

At andelen af elever med karakteren 2 eller derover er stigende, indikerer, at skolerne er nået et

KøbenhavnAkademiet - nu også for piger

Københavns Kommune har et særligt fokus på at løfte de elever, som klarer sig dårligst i prøver og test. Siden 2015 har udvalgte drenge fra københavnske skoler modtaget en særlig, målrettet indsats med fokus på at styrke deres faglige og personlige kompetencer.

Forløbet varer hele 8. og 9. klasse og kickstartes på en camp, hvor eleverne gennem en uge arbejder intensivt med fagene men også med læringsstrategier og med personlig udvikling. Campen følges op af ugentlig undervisning med en lærer og andre elever fra campen forløbet ud.

I 2019 blev den første camp afholdt for piger. I løbet af efteråret indledte 40 piger forløbet med en uges camp i Helsingør, hvor de mødte nye venner fra andre skoler og samtidig arbejdede målrettet med faglig og personlig udvikling som en indledning til den toårige indsats.

stykke vej med at få de fagligt mest udfordrede elever med. På den anden side er der fortsat behov for fokus på, at alle elever skal have det optimale udbytte af deres skolegang. Det viser både afsnittet om nationale test, hvor vi så, at

andelen af elever med en "mangelfuld" eller "ikke tilstrækkelig" præstation er stagneret og afsnitter herunder, som viser et fortsat gab mellem de et- og tosprogede elevers præstationer ved folkeskolens afgangseksamen.

KøbenhavnAkademiet er et eksempel på en indsats på tværs af København med et målrettet fagligt og socialt fokus.

Afgangskarakterer for tosprogede elever

Fortsat præstationsgab mellem de et- og tosprogede elever

På de københavnske skoler er cirka en fjerdedel af alle elever tosprogede, og de udgør en sammensat og alsidig elevgruppe, der dækker over mange forskellige sociale baggrunde og sproglige forudsætninger.

Der er dog, gennemsnitligt set, en stor forskel imellem de et- og tosprogede elever, når det kommer til afgangskarakterer. Denne forskel har stor betydning ift. chancelighed og ambitionen om, at alle byens børn uanset etnisk og social baggrund, opnår

Tabel 4. Karaktergennemsnit i folkeskolens afgangseksamen fordelt på et- og tosprogede elever

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Etsprogede	7,8	7,9	8,0	7,8	8,0
Tosprogede	5,9	6,2	6,2	6,1	6,0

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltning. Folke- og specialskoler, elever i 9. klasse. Privatister indgår ikke. Bemærk: Tallene indeholder ikke resultater fra sygeprøver.

BUU-strategi 2019-2021

Forandring 3: Højere faglighed & trivsel i skolerne

Da strategien for børne- og ungeområdet i København "Vores børn - fælles ansvar" blev vedtaget i 2018, var der et gab på 1,7 karakterpoint mellem de et- og tosprogede elever i København. I strategien er der formuleret en målsætning om, at dette gab mindskes med 1 karakterpoint frem mod 2021.

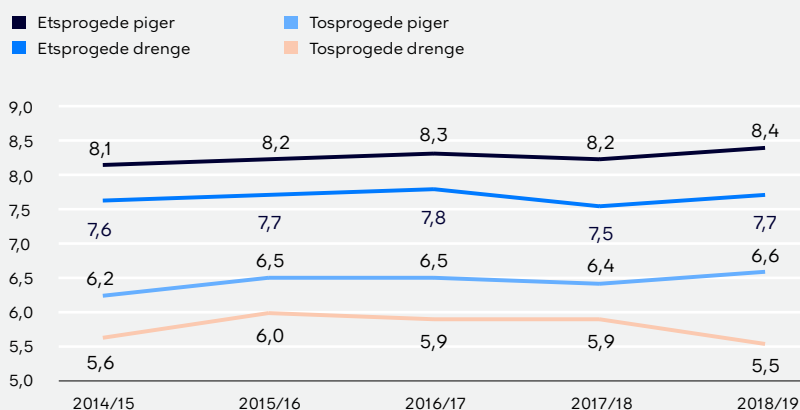
forudsætninger for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

En vigtig del af strategien for børn i København er derfor at mindske betydningen af etnisk og social baggrund for elevernes faglige resultater.

Af tabel 4 fremgår det, at der i Københavns Kommune fortsat er store udfordringer ift. at mindske præstationsgab mellem de et- og tosprogede elever. Således er karaktergab mellem de et- og tosprogede elever steget fra 1,7 karakterpoint i 2017/18 til to karakterpoint i 2018/19, hvilket viser, at det går den forkerte vej i forhold til at nå børne- og ungestrategiens mål om at reducere karaktergab med ét karakterpoint frem mod 2021.

I kapitlet *Trivsel* fremgår det, at elever af ikke-vestlig oprindelse overordnet set har en lavere social og faglig trivsel end elever med

Fig. 14. Karaktergennemsnit i folkeskolens afgangseksamen fordelt på et- og tosprogede elever samt køn

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltning. Folke- og specialskoler, elever i 9. klasse. Privatister indgår ikke. Bemærk: Tallene indeholder ikke resultater fra sygeprøver.

Fokus på den sproglige dimension i undervisningen

Et af de tiltag, der skal bidrage til at styrke de tosprogede elevers faglige niveau, er en treårig kompetenceudviklingsindsats for pædagogisk personale på skolerne. Formålet er at styrke skolerne arbejde med, dels at understøtte de nyankomne elevers sproglige og faglige udvikling, dels at løfte alle tosprogede elever gennem et styrket fokus på den sproglige dimension generelt i undervisningen.

vestlig oprindelse, og selv om de to grupper (ikke-vestlig oprindelse / tosprogede) ikke er direkte sammenlignelige, kan der alligevel være en vis grad af sammenhæng mellem de to resultater.

Dykes der ned i variationerne i kønnene, ses en generel tendens, hvor pigerne konsekvent ligger bedre end drengene indenfor

grupperne af henholdsvis et- og tosprogede elever. En særlig opmærksomhed er de tosprogede drenge, som er den gruppe, der gennemsnitligt set klarer sig dårligst. Hvor karaktergennemsnittet for de tosprogede piger er steget en smule det seneste år, ses der for de tosprogede drenge et fald på 0,4 karakterpoint.

I Københavns Kommune er det en velkendt problematik, at der er store variationer i de faglige præstationer for henholdsvis et- og tosprogede elever, samt at der er forskelle i, hvor godt eleverne trives. Derfor har forvaltningen gennem de seneste år igangsat en række forskellige indsatser, som skal bidrage til at mindske disse forskelle, bl.a. en

kompetenceudviklingsindsats der har til formål at styrke den sproglige dimension i undervisningen på tværs af fag.

Elever i specialtilbud

Flere elever modtager specialtilbud

I Københavns Kommune er ambitionen, at børn og unge i videst muligt omfang udvikler sig og trives i folkeskolens almene fællesskab, og at rammer, undervisning og pædagogik tilpasses de enkelte elevers behov og forudsætninger. Målet er dermed at inkludere flere elever i almenundervisningen. I december 2019 har Børne- og Ungdomsudvalget vedtaget en række målsætninger for specialområdet.

I Fig. 15 fremgår en opgørelse over andelen af alle elever i København, som er i et specialtilbud på en specialskole, specialklasserække eller i dagbehandling. I figuren fremgår også andelen af børn, som modtager en specialindsats via fleksible tilbud i den almene kommunale skole. Som det fremgår af figuren, har vi set en stigning i den samlede andel af børn, der er i et specialtilbud.

Pr. 5. september 2019 modtog 2.445 børn og unge i København et specialiseret tilbud.

Figuren viser, at der fra 2015 til 2019 har været en stigning på 1,4 procentpoint i andelen af børn, der modtager et specialtilbud. Stigningen ses både i brugen af

BUU-strategi 2019-2021

Forandring 5: Inkluderende fællesskaber

I december 2019 har Børne- og Ungdomsudvalget vedtaget følgende mål for Inkluderende fællesskaber frem mod 2021.

1 Fra 2017 til 2019 voksede andelen af børn og unge i de københavnske folkeskoler, der modtager specialundervisning fra 4,4 % til 5,2 %. Det vil vi fastholde, så andelen af børn, der fremover modtager specialundervisning i de københavnske folkeskoler, ikke overskrider niveauet for 2019.

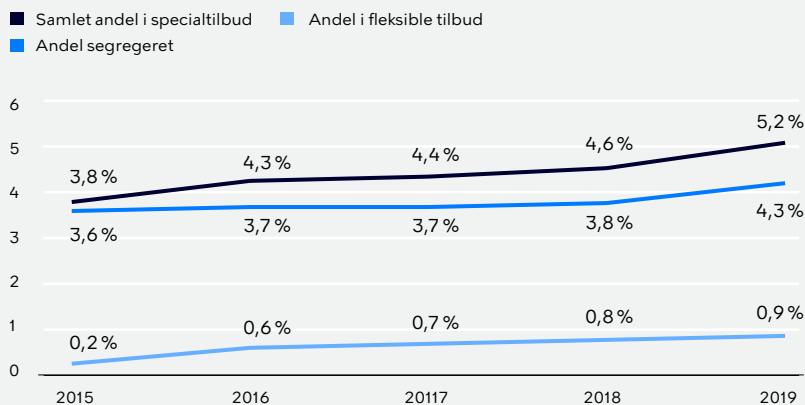
2 Til skolestart i 2018/19 blev 50 børn fra et alment dagtilbud visiteret til et segregeret specialundervisningstilbud. Det er en stigning på 25 % fra året før. Den udvikling vil vi vende.

3 Ved skolestart 2019/2020 er 61 børn årligt visiteret til almenskolen fra et specialtilbud. Det vil vi forbedre, så antallet af børn, der årligt visiteres fra specialtilbud til almenskolen stiger.

4 I dag tager 45 % af elever i kommunens specialtilbud (kategori 1-3) folkeskolens afgangseksamen og/eller består dansk og matematik. Det vil vi ændre, så andelen stiger til 55 % inden 2023.

5 Almenskolerne skal årligt drøfte inklusionsopgaven i skolebestyrelsen og det pædagogiske råd. Ledelsen skal fremlægge, hvorledes ressourcerne til opgaven er prioriteret.

Fig. 15. Udviklingen i segregeringsprocent og samlet andel børn i specialtilbud

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen - Andel segregerede. Andel af elever i specialskole, specialklasserække og dag- og døgnbehandling ud af det samlede antal skolesøgende i København. Andel i fleksible tilbud: Andel af elever i Skoleflex og BUF-flex-tilbud ud af det samlede antal skolesøgende i København. Bemærk: Opgjort pr. 5. september.

fleksible tilbud og segregerede tilbud, da der ses en stigning på 0,7 procentpoint for begge typer af tilbud fra 2015 til 2019.

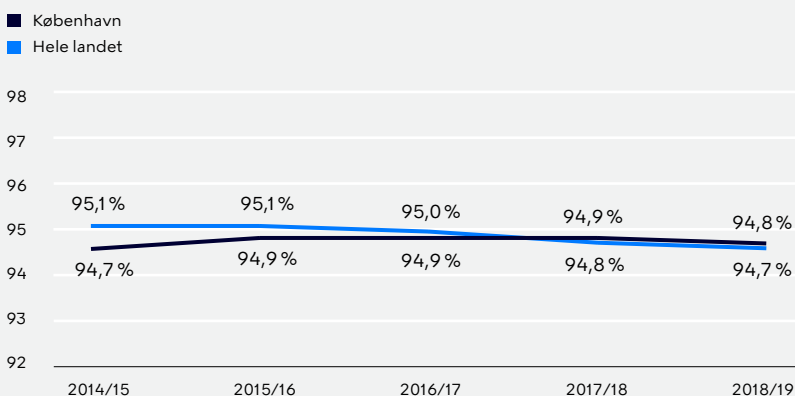
Fig. 16 viser udviklingen i andelen af elever i almenundervisningen i de københavnske folkeskoler – den såkaldte inklusionsprocent, som den defineres af Børne- og Undervisningsministeriet. I inklusionsprocenten er elever i private skoler ikke medregnet, og når inklusion opgøres på denne måde, ses en stabil udvikling de seneste år. Inklusionsprocenten er således opgjort til lige under 95 % af alle elever, som deltager i den almene undervisning i en københavnsk folkeskole. I København er andelen af børn, som vælger folkeskolen, i samme periode steget. Det betyder, at den stabile udvikling i Fig. 15 dækker over to tendenser, som i denne fremstilling udligner hinanden; flere vælger folkeskolen til i København, og samtidig har flere

børn behov for et specialtilbud. Inklusionsprocenten kan derfor ikke entydigt anvendes som udtryk for udviklingen i andele af børn i specialtilbud samlet i kommunen. Det er lovmæssigt bestemt, at inklusionsprocenten skal indgå i kvalitetsrapporten.

Fig. 17 viser, hvordan eleverne i specialtilbud fordeler sig ift. køn

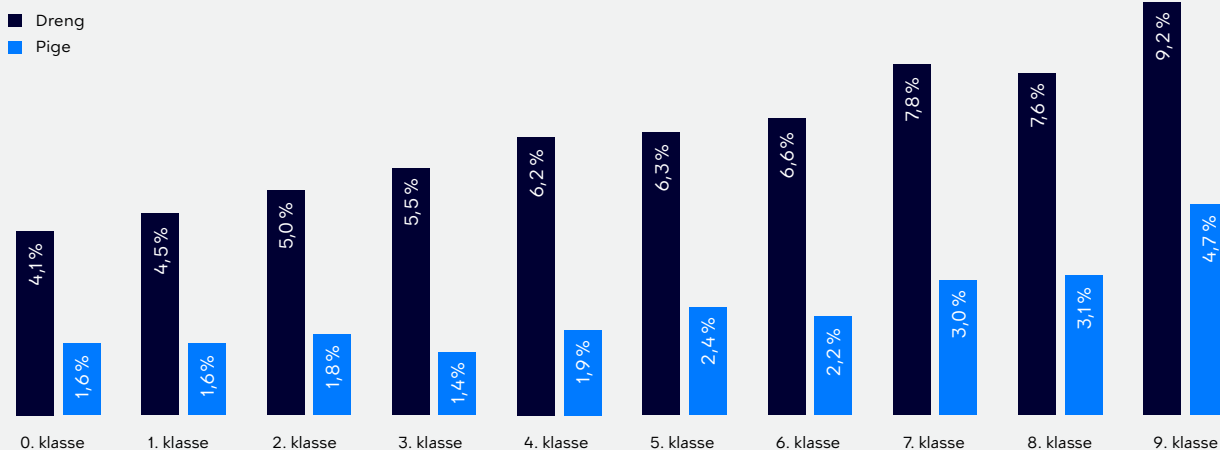
og alder. Her kan vi se, at andelen af elever i specialtilbud er højere på de ældste klassetrin end på de yngste. Det gælder både i København og i Danmark generelt. Det skyldes, at mange elever visiteres til specialtilbud i løbet af deres skolegang, mens kun få visiteres tilbage til almenområdet fra specialområdet. Samtidig ses der i øjeblikket en stigning i elever,

Fig. 16. Andelen af elever i den almene undervisning på folkeskoler i Københavns Kommune

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, almene folkeskoler. Bemærk: Inklusionsprocenten er opgjort til og med 2018/19, mens data i Fig. 15 er opgjort til og med 2019/20.

Fig. 17. Andel af elever i segregerede specialtilbud fordelt på køn og på klassetrin, 2019/20

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen - Andel segregerede: Andel af elever i specialskole, specialklasserække og dag- og døgnbehandling ud af det samlede antal skolesøgende i København. Bemærk: Opgjort pr. 5. september 2019.

der visiteres til specialtilbud i indskolingen.

Blandt de elever der visiteres til specialtilbud, er der en stor overvægt af drenge. Som Fig. 17 viser, er andelen af drenge i specialtilbud mindst dobbelt så høj som for pigerne.

Forældreklager på specialområdet

Fald i antallet af klager på specialområdet

I skoleåret 2018/19 har der været et mindre fald i antallet af klager vedrørende specialundervisningen. Pr. 1. nov. 2019 var der registreret 35 klager.

Blandt de klager som er registreret, var der 9 klager over afslag på specialskole, 10 klager over afslag på BUF-flex og 16 klager over indholdet i foranstaltningen. Blandt de 35 klager har forældrene i 18 af sagerne fået medhold efter at sagen er blevet behandlet i forvaltningen. I 15 sager er klagen blevet behandlet i Undervisningsministeriet/Klagenævnet. Her har forældrene fået medhold i fem af sagerne, mens forvaltningen har fået medhold i ti af sagerne. I alt er der altså givet medhold til forældrene i 23 sager ud af 35.

Visitationen søger altid at imødekomme forældrenes ønsker om en konkret skoleplacering. Det er dog ikke muligt at imødekomme alle forældres specifikke ønsker grundet specialskolernes kapacitet.

Tabel 5. Udviklingen i antallet af klager på specialområdet

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
København	12	15	29	39	35

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen.

I de klagesager, hvor forvaltningen har valgt at give forældrene medhold, er der som oftest tale om, at der kommer nye oplysninger i sagen. Her kan f.eks. være tale om, at et konkret skoleønske ikke er fremgået af indstillingen, og at det efterfølgende har været muligt at imødekomme det konkrete forældreønske. Derfor har forvaltningen fortsat fokus på at øge kvaliteten af indstillingerne.

Øget fokus på at skabe inkluderende fællesskaber i skolen

For at understøtte skolernes arbejde med at skabe inkluderende læringsmiljøer har Børne- og Ungdomsudvalget indført en faglig indsatsplan for specialområdet. Indsatsplanen indeholder en række initiativer, som alle har til formål at styrke kvaliteten i skoler og dagtilbud, så færre børn får behov for et specialiseret tilbud.

Et af elementerne i indsatsplanen er arbejdet med co-teaching på skolerne. Co-teaching er en metode, hvor en almenlærer og en fagperson med specialpædagogiske kompetencer underviser sammen med henblik på at skabe en undervisning, som i højere grad imødekommer elever med særlige behov.

Et andet formål med co-teaching-indsatsen er at opbygge viden og kompetencer i skolernes ressourcecentre ift. elever med særlige behov for at understøtte, at skolerne arbejder systematisk og tværprofessionelt, når der er behov for at trække specialviden og særlige metoder ind i undervisningen.

3

Ungdoms-
uddannelse

Ungdomsuddannelse

Dette kapitel sætter fokus på overgangen fra skole til ungdomsuddannelse. Dette sker ved at se nærmere på elevernes uddannelsesparathed og hvad der sker med eleverne, når de går ud af skolen efter 9. klasse. I Københavns Kommune er det målet, at:

"Alle elever skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Opgaven for folkeskolen er derfor at give eleverne gode kundskaber, udvikle og bevare deres lyst til at lære og hjælpe dem med at træffe de rigtige valg, således at de er i stand til at påbegynde og fuldføre en ungdomsuddannelse."

Nationalt er det stillet som mål, at mindst 90% af de 25-årige i 2030 skal have gennemført en ungdomsuddannelse. Denne ambition blev formuleret som led i den politiske aftale "Bedre veje til bedre uddannelse og job" fra 2017. Ambitionen kræver, at skolerne og Ungdommens Uddannelsesvejledning har fokus på at gøre eleverne uddannelsesparate, at understøtte de unge i overgange samt at hjælpe dem med at træffe det rigtige valg af ungdomsuddannelse.

Uddannelsesparathed

Niveauet for andelen af elever, der vurderes uddannelsesparate fastholdes

Skolerne foretager vurderinger af elevernes parathed i forhold til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Vurderingen af uddannelsesparathed er en proces, som starter i 8. klasse. Her vurderes det, om den enkelte elev kan påbegynde en ungdomsuddannelse uden ekstra indsats, eller om eleven har behov for en indsats fra skolen eller uddannelsesvejledningen.

Kriterier, der indgår i vurderingen:

Skolen skal vurdere elevens faglige, personlige og sociale forudsætninger for at begynde på og gennemføre en ungdomsuddannelse. Alle tre kriterier skal være opfyldt for at eleven kan vurderes uddannelsesparat. De praksisfaglige forudsætninger kan vurderes middel eller høj, og kan ikke påvirke uddannelsesparathedsvurderingen negativt.

Faglige forudsætninger

I 8. klasse vurderes elever at være uddannelsesparate, når de har et gennemsnit på mindst 4 af standpunktskarakterer, der gives i folkeskolen. Karakterkravet er dog 5,0 i gennemsnit af alle standpunktskarakterer for elever, der søger en 3-årig gymnasial uddannelse.

I 9. og 10. klasse gælder det for erhvervsuddannelse, at gennemsnittet af standpunktskarakterer for hvert af fagene dansk og matematik er på mindst 2,0. For de 3-årige gymnasiale uddannelser er karakterkravet 5,0 og for HF er det 4,0. For skoler, der ikke giver standpunktskarakterer, afgør skolens leder, om elevens faglige niveau svarer til kriterierne ovenfor.

Personlige forudsætninger

Elevens personlige forudsætninger vurderes inden for fem fokusområder: Selvstændighed, motivation, ansvarlighed, mødestabilitet og valgparathed.

Sociale forudsætninger

Sociale forudsætninger er delt ind i tre fokusområder:

Tabel 6. Andelen af elever, der er erklæret parat til en ungdomsuddannelse i 8. og 9. klasse (uddannelsesparathedsvurdering).

	2016/17	2017/18	2018/19
København, 8. klasse pr. 15. januar	61,8%	57,2%	58,4%
København, 8. klasse pr. 15. juni	Ikke opgjort	51,5%	62,6%
København, 9. klasse pr. 15. marts	75,7%	77,2%	76,3%
København, 9. klasse pr. 25. juni	Ikke opgjort	Ikke opgjort	78,2%

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen – Folkeskoler, elever i 8. og 9. klasse. Specialelever indgår ikke.

Samarbejdsevne, respekt og tolerance

Praksisfaglige forudsætninger

Elevers praksisfaglige forudsætninger vurderes inden for fem fokusområder:

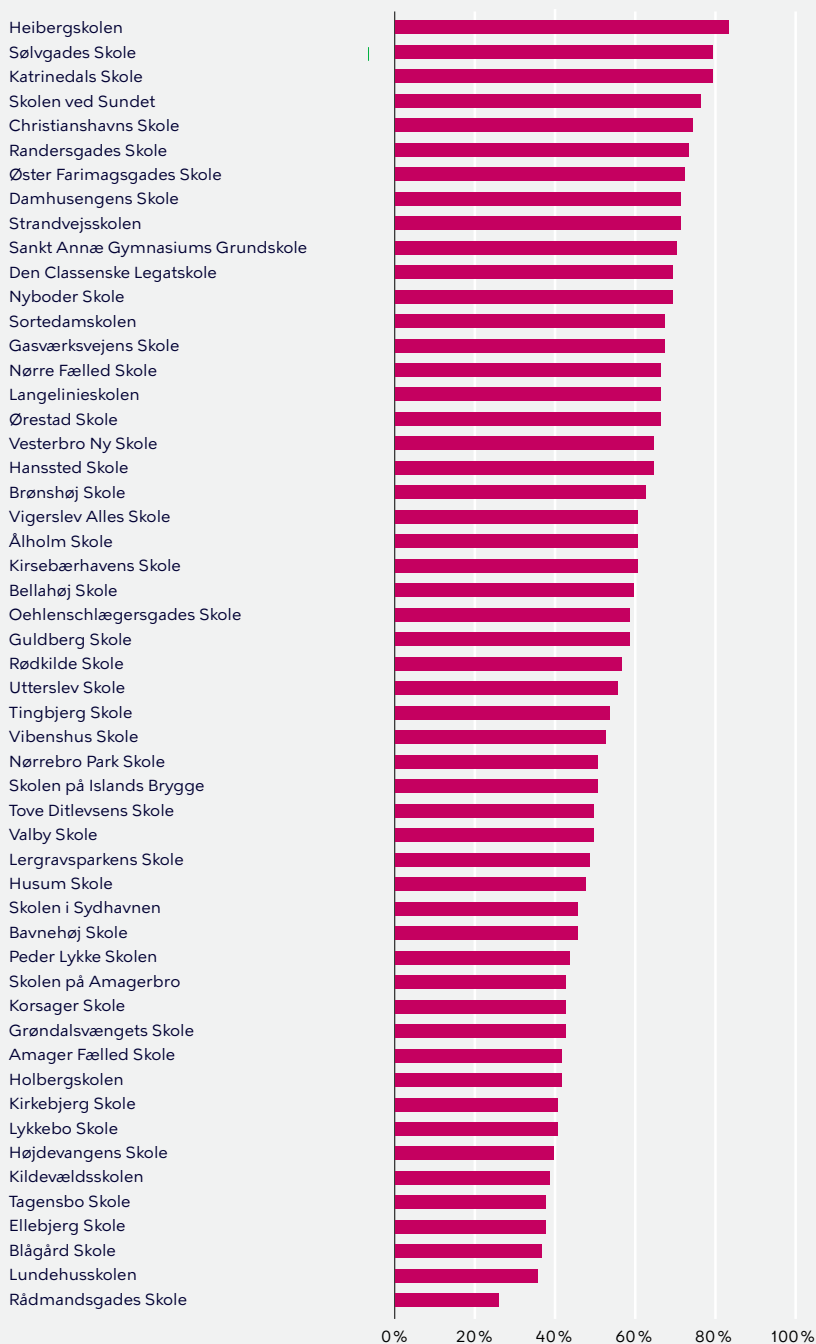
- praktiske færdigheder og kreativitet
- arbejdskendskab, arbejdspladsfærdigheder og virkestrang
- værkstedsfærdigheder
- færdigheder i at kunne skifte perspektiv mellem del og helhed
- færdigheder i at kunne anvende teorier i praksis

Læreren laver vurderingen af elevens personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger i forhold til elevens ønskede uddannelsesområde (gymnasial uddannelse eller erhvervsuddannelse).

Tabel 6 viser, at andelen af elever, der vurderes uddannelsesparate i 8. klasse, har ligget på lidt over halvdelen af eleverne. Det kan ses, at der ved sidste vurdering i 8. klasse i skoleåret 2018/2019 er sket en stigning på 11,1% siden sidste vurdering i 8. klasse i skoleåret 2017/2018. Ved vurderingerne i 9. klasse, er andelen af elever, der vurderes uddannelsesparate, på lidt mere end 75% af eleverne. I skoleåret 2018/2019 sker der en stigning på 1,9 procent mellem 1. og 2. vurdering.

Fig. 18 viser andelen af elever der er vurderet uddannelsesparate i 8. klasse, fordelt på de enkelte skoler. Her ser man en spredning,

Fig. 18. Andel elever på de enkelte skoler, der blev vurderet uddannelsesparate i 8. klasse pr. 15. januar, 2018/19

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen - Folkeskoler, elever i 8. klasse. Specialskoler- og elever indgår ikke.

hvor det på nogle skoler er omkring 84 % af eleverne, som vurderes uddannelsesparate i 8. klasse, mens det på andre skoler er mellem 25 - 40 %.

Andelen af elever, som vurderes uddannelsesparate, hænger i høj grad sammen med skolernes elevgrundlag. Således ses en vis sammenhæng mellem denne figur og Fig. 9 i kapitlet om chancelighed, som viser den socio-økonomiske baggrund for eleverne på de enkelte skoler. Det er imidlertid indtrykket, at skolernes praksis omkring uddannelsesparathedsvurderingen kan variere og eventuelle sammenligninger bør derfor ske med forbehold.

Overgang til ungdomsuddannelse

Antallet af elever, der er i ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse fastholdes

I arbejdet med at gøre eleverne klar til ungdomsuddannelse er det interessant at se, hvad der sker med de unge, efter de forlader folkeskolen. I tabellerne nedenfor fremgår det, hvor eleverne er 3 måneder efter, at de har færdiggjort 9. klasse.

Tabel 7 viser, at der gennem de seneste tre skoleår har været et fald i andelen af elever, der påbegynder en ungdomsuddannelse direkte efter 9. klasse. I dag er det således 47,7 % af eleverne, som er i gang med en

Styrket sammenhæng til erhvervsliv og ungdomsuddannelser

Københavns Kommune arbejder for, at de unge har de bedste muligheder for og motivation til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse. F.eks. skal brobygningen til ungdomsuddannelserne give eleverne mulighed for at opleve miljøet på ungdomsuddannelserne samt gøre dem bekendte med uddannelsens faglige, sociale og personlige krav.

Et andet eksempel er, at de københavnske skoler i stigende grad åbner sig mod kultur- og erhvervsliv. Som supplement til erhvervspraktikken i 8. og 9. klasse har vi indgået partnerskaber, f.eks. i Coding Class med en lang række små og store virksomheder, f.eks. Microsoft, Man Diesel og Bella Sky, hvor eleverne løser cases fra den virkelige verden. Dette sker med henblik på at ruste vores elever til fremtidens uddannelses- og arbejdsmarked.

Tabel 7. Elevernes placering 3 måneder efter afsluttet 9. klasse

	2016/17	2017/18	2018/19
Andelen, der er i gang med en gymnasial uddannelse	45,0%	44,4%	41,8%
Andelen, der er i gang med en erhvervsfaglig uddannelse	3,8%	4,4%	5,5%
Andelen der er i gang med anden ungdomsuddannelse	0,3%	0,3%	0,4%
Andel i ungdomsuddannelse i alt	49,1%	49,4%	47,7%
Andelen, der er i gang med 10. klasse, eventuelt på efterskole eller anden forberedende og udviklende aktiviteter	49,5%	49,1%	51,1%

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen - Folke- og specialskoler, afgangselever fra 9. klasse. Privatister og fraflyttere indgår ikke. Bemærk: I forbindelse med ændrede optagelsesregler til ungdomsuddannelse er der foretaget en række metodiske ændringer i databehandlingen, der medfører, at data fra skoleåret 2015/16 og tidligere ikke er direkte sammenligneligt med data fra de resterende skoleår. Derfor er data kun medtaget for skoleåret 2016/17, 2017/18 og 2018/19.

Tabel 8. Elevernes placering 15 måneder efter afsluttet 9. klasse

	2016/17	2017/18
Andelen der er i gang med anden ungdomsuddannelse	2,3%	1,6%
Andelen, der er i gang med en erhvervsfaglig uddannelse	10,8%	10,3%
Andelen, der er i gang med en gymnasial uddannelse	72,1%	73,8%
Ungdomsuddannelse i alt	86,8%	86,5%

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen - Folke- og specialskoler, afgangselever fra 9. klasse. Privatister og fraflyttere indgår ikke. Bemærk: I forbindelse med ændrede optagelsesregler til ungdomsuddannelse er der foretaget en række metodiske ændringer i databehandlingen, der medfører, at data fra skoleåret 2015/16 og tidligere ikke er direkte sammenligneligt med data fra de resterende skoleår. Derfor er data kun medtaget for skoleåret 2016/17 og 2017/18. Disse ændringer kan medvirke til forskelle i forhold til "Strategi for børn og unge i København".

BUU-strategi 2019-2021

Forandring 4: Unge i trivsel

Da strategien for børne- og ungeområdet i København "Vores børn - fælles ansvar" blev vedtaget i 2018 var 86,5% af eleverne i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afgang fra 9. klasse. Målet er at forbedre dette til 90%.

ungdomsuddannelse 3 måneder efter afsluttet 9. klasse, mens det for tre år siden var 49,1%.

Kigger man nærmere på, hvilken ungdomsuddannelse de unge påbegynder 3. måneder efter afslutningen af 9. klasse, ses en stor gruppe af unge, der starter på en gymnasial ungdomsuddannelse (41,8%), mens en mindre gruppe (5,5%) påbegynder en erhvervsuddannelse. Generelt er tendensen, at omkring halvdelen af eleverne tager 10. klasse, efterskole eller lignende efter 9. klasse. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på tallet for andelen i ungdomsuddannelse 15 måneder efter 9. klasse, da tallet vil være mere retvisende for, hvor mange, der er i gang med en ungdomsuddannelse.

Fokuseres der på, hvor de unge er 15 måneder efter, at de har forladt 9. klasse, fastholdes andelen, der er i ungdomsuddannelse ift. året før. Også her ses imidlertid en meget stor forskel i andelen, der vælger henholdsvis en gymnasial

Løft til udskolingen

Der blev i budgetaftalen for 2018 afsat i alt 220 mio. kr. til et løft af udskolingen i årene 2018-2021. Midlerne blev udmøntet af Børne- og Ungdomsudvalget efter dialog med de faglige organisationer, elevorganisationer, ungeråd, klynge- og klubledere, skoleledelser og skolebestyrelser. Indsatsen blev startet op i foråret 2018 og skulle give følgende forandringer:

Et synligt fagligt løft. Indsatsen skal vise en fremgang i afgangskaraktererne, ikke mindst for elever med anden etnisk baggrund end dansk.

Fastholdelse i folkeskolen. Indsatsen skal sikre, at flere bliver i folkeskolen også i de ældste klasser, og at flere trives og oplever skolen som spændende.

Klar til ungdomsuddannelse.

Flere elever skal erklæres uddannelsesparate og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Styrkelsen af udskolingen sker bl.a. gennem flere valgfag, linjer og praktiske elementer i skoledagen samt gennem målrettede tilbud til både de

fagligt svageste og dygtigste elever.

Siden skoleåret 2017/18 er elevernes faglige resultater gået frem fra 7,2 til 7,4 i 2018/19. Resultaterne for de tosprogede elever er uforandrede, hvorved karaktergabene mellem de et- og tosprogede er steget fra 1,7 til 2,0 karakterpoint.

Kigger man på udsivningen af elever, altså hvor mange der er skiftet væk fra deres skole, har tallet ligget stabilt de seneste tre skoleår. I skoleåret 2017/18 lå tallet på 11,6%, mens tallet i 2018/19 er 11,8%.

Elevernes fravær i udskolingen har ligget på samme niveau siden skoleåret 2017/18. I skoleåret 2018/19 var elevernes fravær 8,4%.

Elevernes trivsel er gået tilbage siden skoleåret 2017/18, hvor 73,1% af eleverne i udskolingen svarede, at de "Tit" eller "Meget tit" er glade for deres skole. I skoleåret 2018/19 var andelen 71,7%.

Andelen af uddannelsesparate elever i 9. klasse i skoleåret 2018/19 ligger med 76,3% på samme niveau som året før, dvs. at omkring én fjerdedel af eleverne vurderes ikke-uddannelsesparate i marts måned i 9. klasse.

ungdomsuddannelse og en erhvervsuddannelse. Således er 73,8% af de unge efter 15 måneder i gang med en gymnasial ungdomsuddannelse, mens 10,3% er i gang med en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse.

Vendes blikket mod de enkelte skoler på tværs af København, er der forskelle i andelen af tidligere

elever, der er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse. Forskellene mellem de enkelte skoler belyses i Fig. 19, hvor man også kan se, hvor stor en andel der har påbegyndt en gymnasial ungdomsuddannelse og en erhvervsuddannelse.

Forskellene på, hvordan skolerne lykkes med at få eleverne videre

BUU-strategi 2019-2021

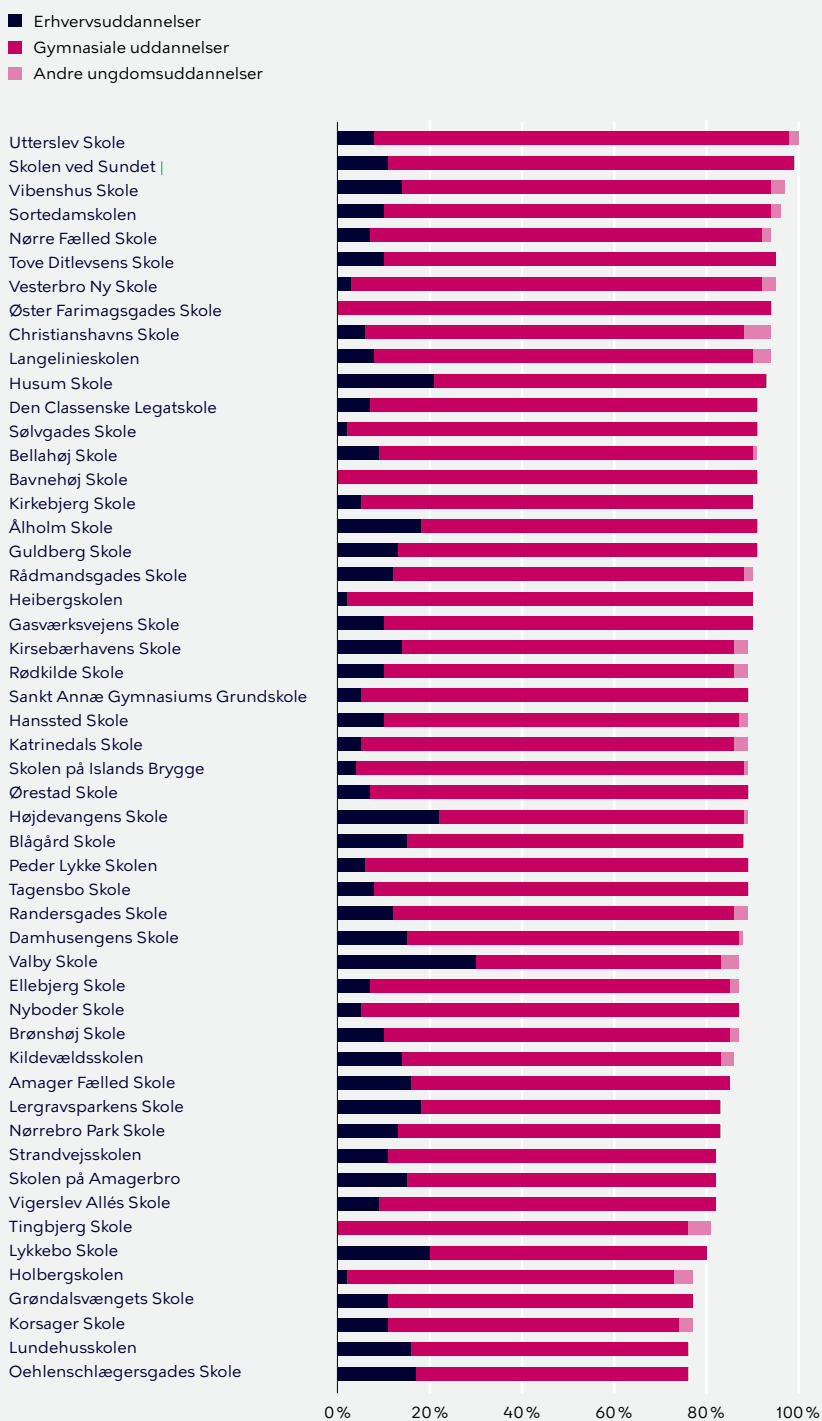
Forandring 4: Unge i trivsel

Da strategien for børne- og ungeområdet i København "Vores børn - fælles ansvar" blev vedtaget i 2018, var 11% af eleverne 15 måneder efter afgang fra 9. klasse i en københavnsk folkeskole i gang med en erhvervsuddannelse. Målsætningen er at øge dette til:

- at 20% af eleverne skal være i gang med en erhvervsuddannelse 15 måneder efter de har afsluttet 9. klasse i en københavnsk folkeskole og
- at 20% af eleverne skal have afsluttet en erhvervsuddannelse 5 år efter at de har afsluttet 9. klasse i en københavnsk folkeskole.

i ungdomsuddannelse, kan i et vist omfang hænge sammen med forskelle i elevsammensætningen, herunder elevernes sociale og økonomiske baggrunde, som kan være medvirkende faktor for de unges vej gennem ungdomsuddannelsessystemet. Men figuren viser også, at der er flere tilfælde, hvor der ikke nødvendigvis er sammenhæng mellem elevernes baggrund og andelen af eleverne, der er i ungdomsuddannelse 15 måneder efter endt 9. klasse.

Fig. 19. Andel af 9. klasseafgangselever, der er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter fordelt på skoler, 2017/18

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen - Folkeskoler, elever i 8. klasse.
Specialskoler- og elever indgår ikke.

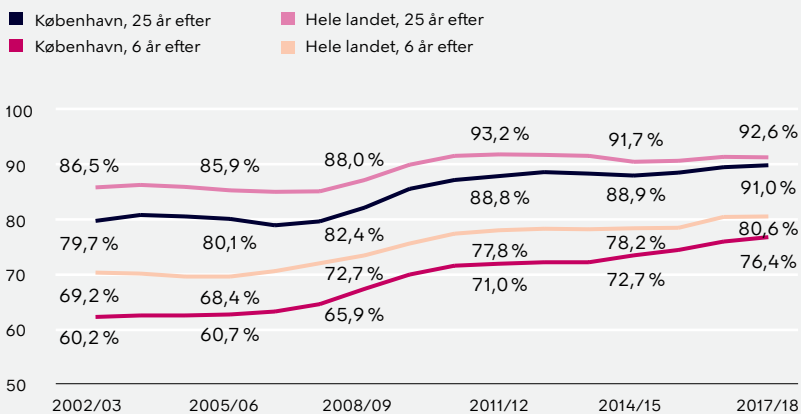
Prognoser for gennemførelse af ungdomsuddannelse

Andelen der forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse efter 6 og 25 år stiger

Børne- og Undervisningsministeriet har udviklet en såkaldt profilmodel til brug for den løbende opfølgning på det tidligere nationale mål om, at 95% af en årgang skal have gennemført en ungdomsuddannelse 25 år efter afsluttet 9. klasse. I dag er dette mål ændret til, at 90% af en årgang skal have en ungdomsuddannelse i 2030. Profilmodellen fremskriver, hvordan man kan forvente at en ungdomsårgang vil uddanne sig i løbet af de kommende 6 og 25 år.

En fremskrivningsmodel vil altid indeholde store usikkerheder, men der ses dog til stadighed en minimering af forskellen til det nationale niveau både på mellem- og lang sigt. Dog er der fortsat et gab både 6 og 25 år efter.

Fig. 20. Prognosen for uddannelsesgrad efter 6 år og 25 år fordelt på ungdomsårgang

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Profilmodellen.

4

Trivsel

Trivsel

Trivsel er i sig selv væsentlig, men har samtidig en afgørende betydning for den enkelte elevs skolegang og læring og ikke mindst for det sociale fællesskab på skolen. Trivsel er en medvirkende faktor for elevernes motivation og generelle engagement i skolen. Derfor er et af de fem pejlemærker for de københavnske skoler, at:

“Alle elever skal have et godt skoleliv, hvor de trives. Eleverne tilbringer ti betydningsfulde år af deres liv i skolen. Her skal de trives og udvikle sig. De skal opleve en glæde ved at gå i skole, der motiverer og understøtter deres læring”.

I forbindelse med folkeskolereformen er det besluttet nationalt at følge og dokumentere udviklingen i elevernes trivsel. Derfor er der siden 2015 gennemført nationale trivselsmålinger blandt alle elever en gang om året. I dette kapitel samles der op på skolernes resultater fra den nationale trivselsmåling, og der ses på, hvordan de har udviklet sig over de seneste år. I forlængelse af dette kigges der på udviklingen i elevernes fravær, som er et væsentligt udtryk for elevernes trivsel.

Elevernes trivselsmåling

Trivslen blandt eleverne i de københavnske folkeskoler er faldet over de to seneste år

Når man kigger på en række af de centrale spørgsmål i trivselsundersøgelsen (herunder "Er du glad for din skole?" og "Er du blevet mobbet dette skoleår?"), tegnes et billede af, at trivslen blandt eleverne er faldet indenfor de seneste to år. Set over en femårig årrække, ligger trivslen på de københavnske skoler dog på niveau med resten af landet.

Et udtryk for om eleverne trives eller ej, viser sig i spørgsmålet om, hvorvidt eleverne er glade for deres skole. Her ses et fald både for eleverne i de små og store klasser. Blandt eleverne i 0.-3. klasse svarer 71,6 %, at de er "Meget glade" for deres skole, og blandt eleverne i 4.-9. klasse svarer 74,2 %, at de "Tit" eller "Meget tit" er glade for deres skole. Sammenligner vi med tidligere år, kan vi se, at skoleglæden i København er faldet over to procentpoint både for de ældste og yngste elever siden 2017.

Tabel 9 og 10 viser også, at trivslen generelt i hele landet er faldet en smule samt, at København ligger lidt over landsgennemsnittet for de yngste elever, mens vi ligger knap to procentpoint under landsgennemsnittet for de ældste elever.

Måling af elevernes trivsel

Den nationale trivselsmåling er delt i to. Der gennemføres en undersøgelse blandt eleverne på 0.-3. klassetrin med i alt 20 spørgsmål og en undersøgelse blandt eleverne på 4.-9. klassetrin med i alt 40 spørgsmål. I år har 87 % af eleverne fra 0. - 3. klasse deltaget i trivselsmålingen, mens svarprocenten for eleverne fra 4. - 9. klasse ligger på 77 %.

Større ensomhed blandt pigerne

Ser vi videre på den sociale trivsel (Fig. 21) – her i form af spørgsmålet "Føler du dig ensom" – tegner der sig et andet billede, nemlig, at piger med både vestlig og ikke-vestlig herkomst oftere føler sig ensomme end drengene. Således er der mere end 10 procentpoints forskel på, hvor mange henholdsvis piger og drenge, der "Sjældent" eller "Aldrig" føler sig ensomme. Der ses desuden for alle grupper, og særligt for piger med ikke-vestlig herkomst, et fald i det forgangne år.

Fald i antallet af elever der "Sjældent" eller "Aldrig" bliver mobbet

Et andet centralt spørgsmål i trivselsmålingen for 4. - 9. klasse handler om, hvorvidt eleverne oplever at blive mobbet i skolen. Tabel 11 viser, at 90,1 % af eleverne "Sjældent" eller "Aldrig" oplever at blive mobbet. Tabellen viser også, at der er sket et fald på 1,3 procentpoint siden sidste år i antallet af elever, der "Sjældent" eller

BUU-strategi 2019-2021

Forandring 3: Højere faglighed & trivsel i skolerne

Da strategien for børne- og ungeområdet i København "Vores børn – fælles ansvar" blev vedtaget i 2018, oplevede 91,7 % af eleverne i 4.-9. klasse at de sjældent eller aldrig blev mobbet. Målsætningen i strategien er, at 95 % af eleverne sjældent eller aldrig oplever at blive mobbet.

"Aldrig" oplever at blive mobbet. Et fald på 1,3 procentpoint svarer til godt 200 børn, der føler sig mere mobbet, end det var tilfældet sidste år, og det tal bringer derved København længere væk fra målet i strategien for børne- og ungdomsområdet om, at 95 % af eleverne sjældent eller aldrig oplever at blive mobbet. På landsplan ses en lignende tendens.

Selv om der overordnet set er forholdsvis få elever på de københavnske skoler, som oplever at blive mobbet, er der nogle forskelle skolerne imellem, som peger på vigtigheden af, at skolerne fortsat har stort fokus på, at ingen elever mobbes. På nogle skoler er det således over 94 % af eleverne, som svarer, at de "Aldrig" bliver mobbet, mens det på andre skoler er under 81%. Det fremgår af Fig. 22.

Tablet 9. Resultat fra den nationale trivselsmåling 0.-3. klasse
(Er du glad for din skole? "Ja, meget")

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
København	71,0%	71,8%	73,9%	72,3%	71,6%
Hele landet	71,2%	71,9%	73,2%	72,0%	70,7%

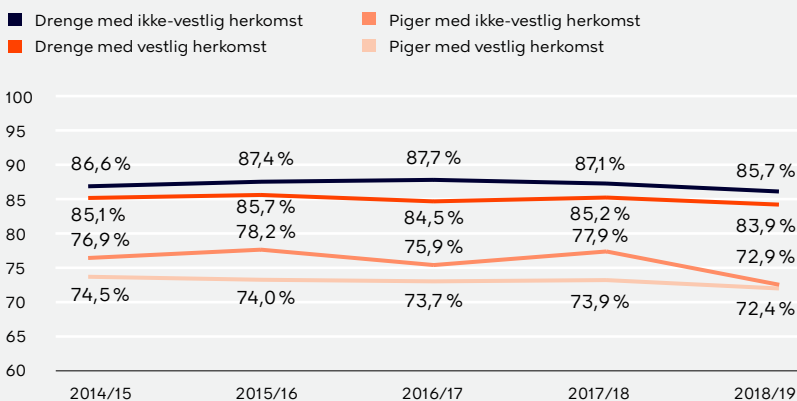
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet – Folke- og specialskoler, elever i 0. til 3. klasse.

Tablet 10. Resultat fra den nationale trivselsmåling 4.-9. klasse
(Er du glad for din skole? "Tit" og "Meget tit")

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
København	70,1%	74,0%	76,4%	75,9%	74,2%
Hele landet	71,9%	76,0%	77,4%	77,5%	76,4%

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet – Folke- og specialskoler, elever i 4. til 9. klasse.

Fig. 21. Resultat fra den nationale trivselsmåling 4.-9. klasse
(Føler du dig ensom? "Sjældent" og "Aldrig", fordelt på køn og herkomst)

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet – Folke- og specialskoler, elever i 4. til 9. klasse.

Tablet 11. Resultat fra den nationale trivselsmåling 4.-9. klasse
(Er du blevet mobbet i dette skoleår? "Sjældent" og "Aldrig")

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
København	88,1%	91,4%	91,9%	91,4%	90,1%
Hele landet	89,1%	91,6%	91,9%	91,5%	90,5%

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet – Folke- og specialskoler, elever i 4. til 9. klasse.

Bemærk: Tabellen indeholder almen- og specialelever. Dette kan medvirke til forskelle i forhold til "Strategi for børn og unge i København".

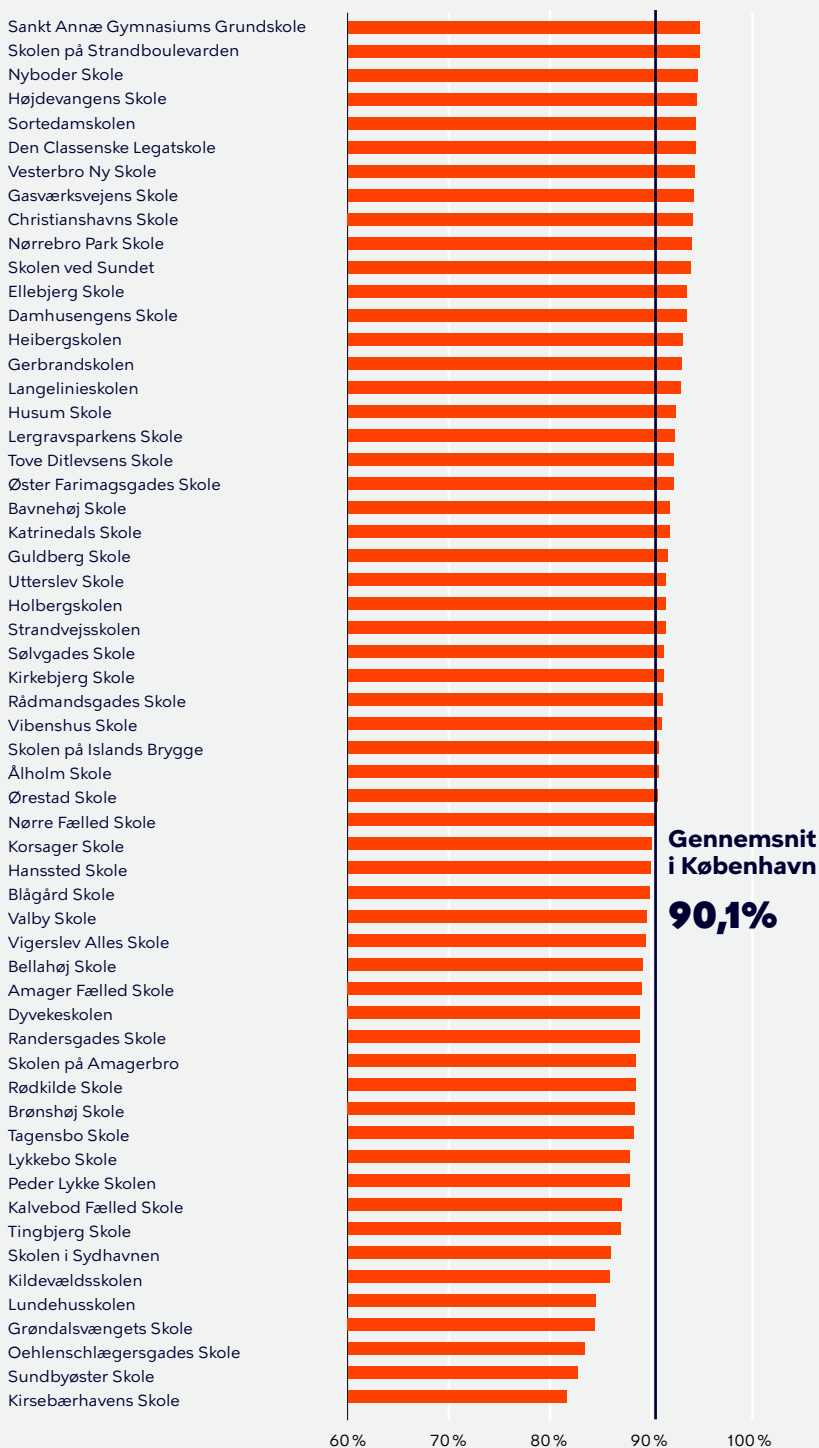
Undervisningen opleves mindst spændende i udskolingen

I den nationale trivselsmåling er der også spørgsmål, der har fokus på elevernes faglige trivsel i skolen, heriblandt om eleverne synes, at undervisningen er spændende. Det er et af de spørgsmål, som eleverne generelt ikke svarer ligeså positivt på, som de gør i mange af de øvrige spørgsmål i undersøgelsen.

Fig. 23 viser, hvordan elever på forskellige klassetrin oplever, at undervisningen er spændende. Figuren viser en tendens til, at jo ældre eleverne bliver, des sjældnere oplever de, at undervisningen er spændende. Således daler procentdelen fra, at 38,1 % i 4. klasse "Tit" eller "Meget tit" oplever, at undervisningen er spændende til 21,6 % i 7. klasse. Dette følger tendenserne på landsplan.

Ser vi nærmere på tallene i ovenstående figur, ses det, at der på Fig. 23 på trods af et fald fra 4. klasse til 7. klasse, ses en positiv udvikling i tallene i 8. og 9. klasse, hvor eleverne igen svarer mere positivt på, om undervisningen er spændende. Her adskiller København sig positivt fra tendenserne på landsplan. Dette kan bl.a. hænge sammen med de mange indsatser, der foregår i udskolingsklasserne, hvilket udfoldes nærmere i kapitlet om ungdomsuddannelse.

Fig. 22. Resultat fra den nationale trivselsmåling 4.-9. klasse 2019
(Er du blevet mobbet i dette skoleår? "Sjældent" eller "Aldrig", fordelt på skoler)

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folkeskoler, elever i 4. til 9. klasse. Specialskoler indgår ikke.

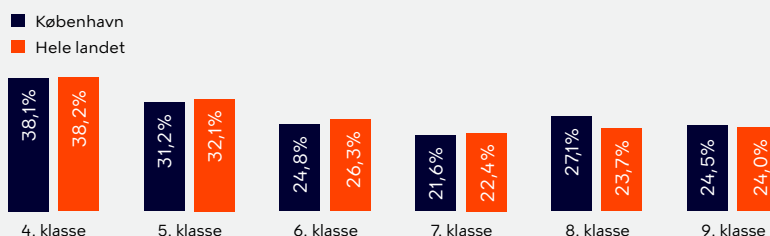
Lavere faglig trivsel hos elever med ikke-vestlig baggrund

En anden indikator på faglig trivsel er elevernes egen vurdering af, hvordan de klarer sig i skolen. Fig. 24 viser, hvordan henholdsvis piger og drenge med henholdsvis vestlig og ikke-vestlig herkomst vurderer, at de klarer sig fagligt i skolen. Her kan vi se, at både drenge og piger med ikke-vestlig herkomst, vurderer sig selv dårligere end elever med vestlig baggrund. Desuden kan vi se, at alle elevgrupperes egen vurdering af, hvordan de klarer sig i skolen, er faldet markant over en årrække, mens elevernes reelle karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen er gået op.

Faldet i oplevelsen af egne præstationer er særlig markant hos drenge med ikke-vestlig baggrund. Her der er sket et fald på 9 procentpoint siden 2015.

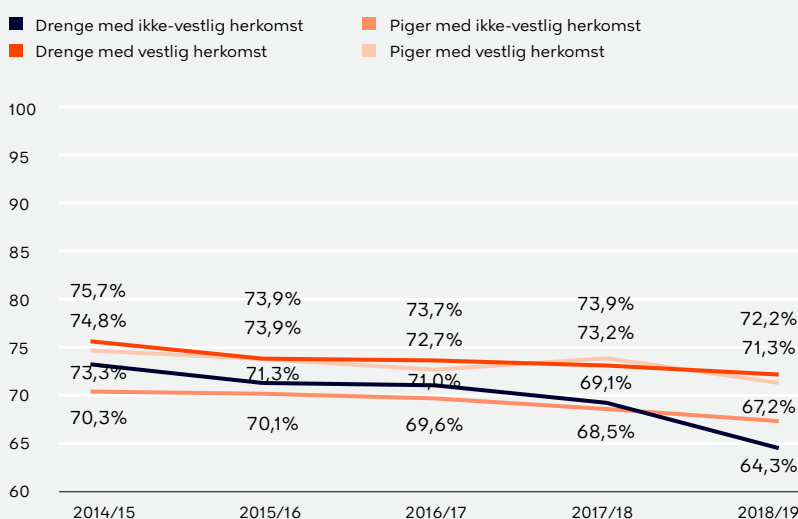
Det er svært at sige med sikkerhed, hvad denne udvikling dækker over, men hvis vi ser på tværs af skolerne og holder elevernes egen vurdering op imod skolens faktiske resultater ved folkeskolens afgangseksamen, kan vi se, at der ikke alle steder er en sammenhæng mellem, hvor godt skolerne klarer sig, og elevernes egen vurdering af deres faglige niveau. Det tyder på, at der på nogle skoler er et behov for at styrke den faglige feedback til eleverne.

Fig. 23. Resultater fra den nationale trivselsmåling 4.-9. klasse (Undervisningen er spændende? "Tit" og "Meget tit", fordelt på klassetrin), 2018/19

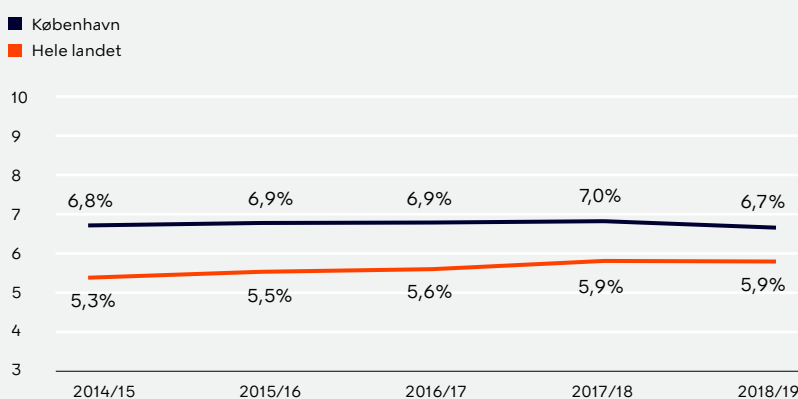
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler, elever i 4. til 9. klasse.

Fig. 24. Resultater fra den nationale trivselsmåling 4.-9. klasse (Jeg klarer mig godt fagligt i skolen? "Enig" og "Helt enig", fordelt på herkomst)

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler, elever i 4. til 9. klasse.

Fig. 25. Elevernes gennemsnitlige fravær i procent

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler. Elever i 0. til 9. klasse.
Bemærk: 1% fravær svarer til ca. 2 skoledage.

Elevfravær

Lille fald i elevfraværet

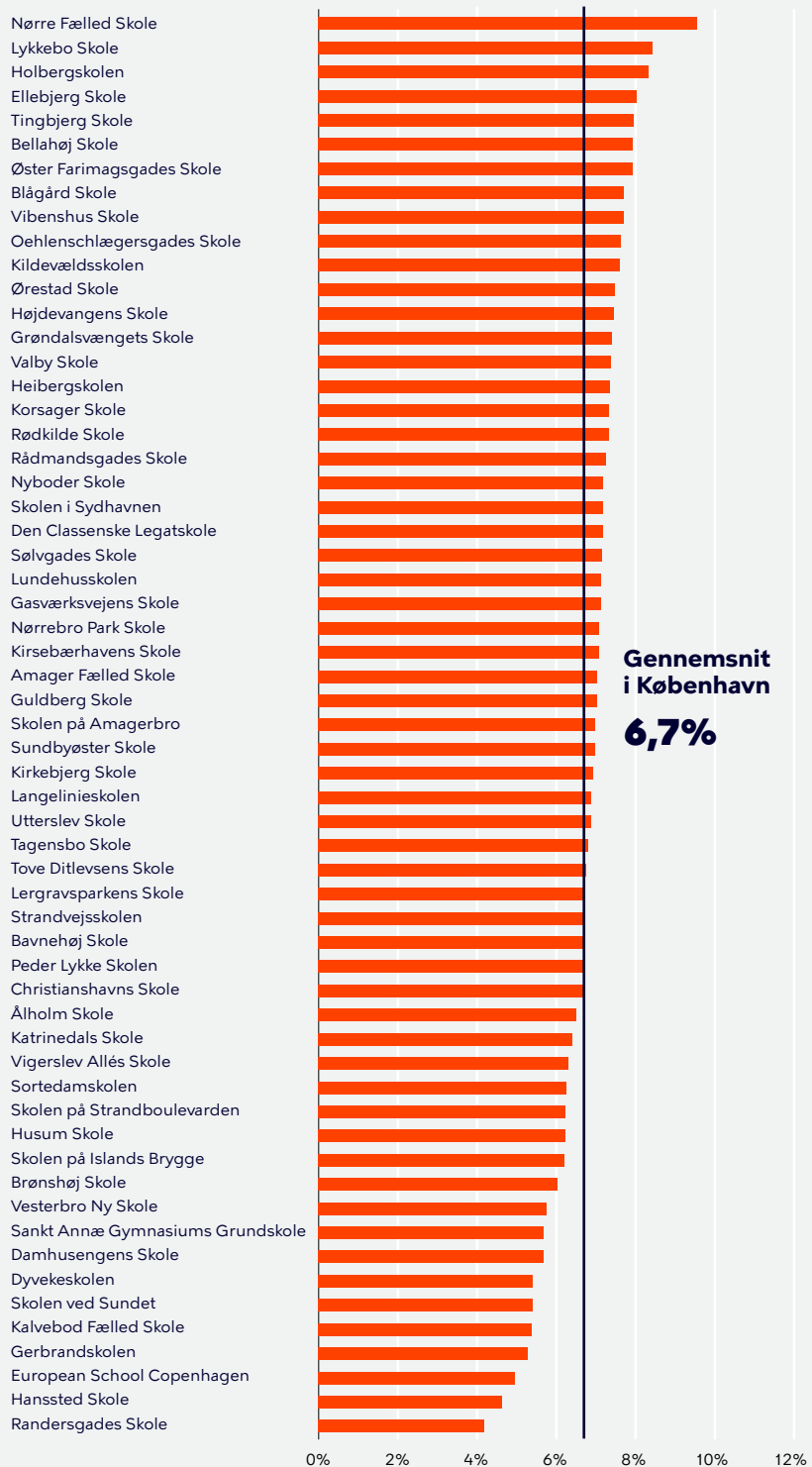
Der vil ofte være en sammenhæng mellem, hvordan den enkelte elev svarer i den nationale trivselsmåling og hvor meget fravær eleven har i skolen. Det kræver derfor særlig opmærksomhed, når elever udebliver fra skolen, som ellers er der, hvor vi ønsker, at de skal føle sig trygge, og hvor de kan udvikle og dygtiggøre sig.

Kigger man på elevfraværet i de københavnske skoler, ses det, at fraværet over en årrække har ligget over det nationale gennemsnit, og at det fortsat gør det. Der

Feedbacksamtaler – fokus på elevernes læring og trivsel

Som et led i arbejdet med at styrke trivslen og chancen for alle elever på de københavnske skoler, arbejder flere skoler med et projekt, der omhandler feedback til eleverne. Feedbacksamtaler er en ordning, hvor en elev et antal gange i løbet af skoleåret holder et kort møde med en af klassens lærere. Fokus på samtalen er elevens faglige, sociale og personlige udvikling. Mødet holdes ud fra dels lærerens, dels elevens perspektiv med fokus på status og mål. Formålet er, at eleverne oplever at blive set, hørt og forstået og at de kan lufte, hvis der er noget der trykker dem i skolen eller derhjemme. De bliver mere bevidste om de faglige mål i hverdagen, og også de elever, der ikke fylder mest i klasserummet, får en stemme. Lærerne kan samtidig få indblik i elevernes perspektiver og i den sociale dynamik i klassen.

Fig. 26. Elevfravær i procent fordelt på skoler, 2018/19

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen – Folkeskoler, almenelever. Specialelever- og skoler indgår ikke.

ses dog et mindre fald i elevernes fravær fra skoleåret 2017/18 til skoleåret 2018/19. Dette fremgår af Fig. 25.

Ser vi på elevernes fravær på de enkelte skoler, kan vi se nogle forholdsvist store forskelle i fraværet skolerne imellem. Forskellen mellem den skole, der har mindst elevfravær, og den, der har mest, er på fem procentpoint, hvilket svarer til ca. 11 dages fravær per elev per skoleår.

Udviklingen i elevernes fravær er et område, som Københavns Kommune har særligt stort fokus på, og alle folkeskoler i København arbejder målrettet med at få elevfraværet ned på niveau med landsgennemsnittet.

Skolerne har i dag en række metoder og værktøjer til rådighed i forhold til både at følge og sætte ind over for bekymrende fravær. Dertil har mange skoler igangsat yderligere lokale tiltag med blandt andet øget forældreinddragelse og tættere forankring af fraværsindsatser i skolernes ressourcecentre.

Senest har Folketinget den 14. marts 2019, som led i en politisk aftale om at modvirke parallelsamfund, vedtaget en række lovændringer. Heraf fremgår det, at skolerne har pligt til at informere kommunalbestyrelsen, hvis én elev har mere end 15% ulovligt fravær pr. kvartal. Herefter skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelse til den

pågældende familie. Børne- og Ungdomsforvaltningen har oprettet en sanktionsenhed, som har ansvar for partshøring og vurdering i sådanne fraværsager.

Skolernes arbejde med Børne- og Ungdomsudvalgets trivselsindsats

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den 20. februar 2019 "Indsats for styrket trivsel" (trivselsindsatsen). Indsatsens elementer er uddybet i indledningen. Skolerne har i deres lokale kvalitetsrapporter beskrevet, hvordan og i hvilket omfang, de har fulgt op på de fem opfordringer i trivselsindsatsen. I det følgende samles der op på skolernes beskrivelser:

1. Mere feedback og færre løbende karakterer
2. Anti-mobningsforløb
3. Elevinddragelse og elevrådets virke
4. Samtaler med eleverne om deres trivsel og udvikling
5. Digitale hjælpemidler og elevernes digitale dannelse.

Generelle observationer

Alle skoler arbejder for at sikre god trivsel blandt eleverne, og rigtig mange skoler har i det forløbne år taget opfordringerne til sig og har arbejdet indgående med elevtrivslen på forskellige måder. Der er især igangsat nye indsatser i forhold til arbejdet med digital dannelse, hvor både elevråd, forældre og organisationer og eksterne læringsmidler inddrages.

Arbejdet med at inddrage elevernes perspektiver og styrke feedbackkulturen på skolen er under udvikling på skolerne.

Elevrådene beskæftiger sig særligt med trivsel og er i mange tilfælde inde over skolernes mobilpolitikker. Fokus på styrkede elevråd er sammen med aktive anti-mobbe-strategier de to trivselsindsatser ud af de fem, der på nuværende tidspunkt er stærkest forankret på skolerne. I det følgende uddybes skolernes arbejde med de fem opfordringer

Antimobning

To tredjedel af skolerne nævner eksplicit at have en anti-mobbe-strategi, der hos enkelte betegnes som en trivselsplan eller som samværsregler, da det ikke kun inkluderer anti-mobning, men f.eks. også bekæmpelse af ensomhed. Med aktive strategier, som løbende revideres, arbejdes der systematisk imod mobning – både gennem forebyggende, fællesskabende indsatser og gennem klare handlingsplaner ved tegn på mobning.

Feedback

Generelt arbejdes der på skolerne med at skrue ned for brugen af løbende karakterer og styrke elevfeedback og feedbackkultur. Skolerne lægger således vægt på, at de arbejder med at flytte fokus fra præstation til læring, nysgerrighed, proces og udvikling med plads til fejl. Dette sker f.eks. igennem kommunens program "Læring Der Ses", der blandt andet sætter fokus på synlige og

tydelige læringsintentioner, der understøtter elevernes læring. En enkelt skole gået fra at give tre standpunktskarakterer årligt til at give to.

Samtaler om trivsel

Omkring halvdelen af skolerne har kombinerede elevsamtaler, hvor fokus både er på faglig feedback, trivsel og udvikling. Andre vælger at dele det op i henholdsvis lærings samtaler med fokus på det faglige og elev-/trivselssamtaler med fokus på det personlige og sociale. Enkelte skoler nævner kun elevsamtaler med fagligt fokus. Elevsamtaler omkring udvikling og trivsel er således et punkt under udvikling, som nogle skoler arbejder meget med, mens cirka en tredjedel ikke nævner det i beskrivelsen af deres trivselsindsatser.

Elevinddragelse

Elevrådene arbejder med trivselsfremmende tiltag og er ofte tæt på arbejdet med skolens anti-mobbe-strategier, mobiltelefon politikker, planlægning af årlige trivselsarrangementer og beslutninger om skolens fysiske rammer. Flere skoler arbejder med at styrke elevrådets rolle og synlighed, ligesom der også enkelte steder arbejdes med at lade elevinddragelse være mere til stede i den daglige undervisning. For eksempel ved at eleverne selv udpeger temaer eller aktivt vælger sig ind på projekter. Cirka en tiendedel af skolerne samarbejder med UNICEF om at være "rettigheds-skole" med fokus på elevdemokrati og -rettigheder. Enkelte skoler

arbejder med indsatsen "Barnets stemme". Det generelle billede er, at der fortsat er et stykke vej at gå med den løbende inddragelse af eleverne i hverdagen udover elevrådsarbejdet.

Digital dannelse

Skolerne arbejder generelt med at udvikle skolernes indsatser i forhold til digital adfærd og dannelse. Skolerne stiller digitale hjælpemidler til rådighed for eleverne, og der arbejdes med elevernes kritiske tilgange til webinformation. Der udarbejdes førnævnte mobilpolitikker og fælles etiske kodekser for digital adfærd, herunder indsatser mod digital mobning. I arbejdet med digital dannelse inddrages mange eksterne partnere, der har udviklet forløb og materialer: Børns Vilkår, Sex og Samfund, Københavns Biblioteker, mv. Nogle skoler har oprettet en "mediepatrulje", hvor ældre elever fungerer som digitale ambassadører, der uddanner andre elever i digital adfærd og dannelse. Endvidere inddrages forældrene i arbejdet f.eks. gennem oplæg på forældremøder, da digital adfærd ikke kun sker i skoletiden.

Derudover nævner skolerne arbejdet med inkluderende fællesskaber på tværs af årgange, blandt andet gennem legepatruljer i frikvarterne og arbejdet med social træning.

Elevrådenes kommentarer i skolernes kvalitetsrapporter

I det følgende samles der op på, hvad elevrådene har sagt i elevrådenes afsnit i kvalitetsrapporterne fra de enkelte skoler. I skolernes kvalitetsrapporter har elevrådene deres eget afsnit, hvor de kan udtale sig om, hvordan det går med deres skole. I det følgende samles der op på, hvad der generelt har optaget elevrådene på tværs af skolerne. Undervejs er der citater fra elevrådene.

Gode udendørsmiljøer og bevægelse

Elevrådene peger der på, at mange skoler har fået gode udendørsfaciliteter, blandt andet renoverede skolegårde, der giver gode muligheder for leg og bevægelse i pauserne. En del af elevrådene fremhæver, at en vej til endnu større elevtrivsel kunne være flere synlige gårdvagter og legepatruljer eller organiserede aktiviteter for de mindste elever.

”Skolepatrulje i flere frikvarterer vil forhindre, at der er mange yngre elever, der føler sig alene i frikvarterne”

”Hvis vi får flere bolde – også til stikbold – vil det hjælpe flere til at få leget godt sammen”

”Rammerne på skolen kan gøres endnu bedre, hvis der kommer flere muligheder for udendørsaktiviteter på vores udeområder, f.eks. boldbaner med mål,

legestativer og klatrevæg. De ting vi har er slidte”

De fysiske rammer betyder meget for trivslen

Elevrådene nævner, at renoveringer på skolerne er lidt generende i den periode, hvor det står på. Men når renoveringen er overstået, er elevrådene glade og fremhæver et bedre indeklima, lyse lokaler, gode arbejdspladser på gangene og lyd-dæmpning visse steder.

”Vi har en god skole med fede faciliteter, et nyt loungenum, og at vi er på lejrskole hvert år, er godt”

”Vores skole er blevet helhedsrenoveret, og vi synes, vores klasser er blevet flotte og rare at være i. Der er kommet lydisolering, der betyder at støjniveauet ikke er så højt længere”

Samtidig siger elevråd fra skoler, der ikke har gennemgået renovering, at gamle og slidte fysiske rammer også er en kilde til mistrivsel. Generelt vurderer elevrådene, at rengøringen af toiletterne er mangelfuld, men der henvises også til, at der ofte ses en mangel på respekt for skolens faciliteter og ejendele.

”Vi har bl.a. bemærket, at vores skole (red.) ligger markant under gennemsnittet i spørgsmålet, ”er du glad for din skole?”. Vi mener, at det kunne skyldes fysiske rammer i skolen, eksempelvis de klamme vægge, ulækre toiletter, indeklimaet på skolen, vandposter som er lukket (der

er eksempelvis hverken vandpost eller toilet på 8. årgang). Det er selvfølgelig ikke kun skolens manglende midler, der har forårsaget det, men elevernes mangel på respekt for skolens faciliteter og ejendele”.

”Vi prøver at gøre gangene renere ved at sætte skralde-spande op, så elever ikke smider skrald på gangene”

”Elevrådet vil gerne have, at toiletterne bliver renoveret, og at vi arbejder sammen med elever og lærere om at sørge for, at vi ikke selv grisser alt for meget”

Eleverne er glade for deres lærere, men savner indflydelse i hverdagen

Elevrådene er i høj grad glade for deres lærere, som, de oplever, er gode til at lytte og til at hjælpe.

”Lærerne er altid gode til at hjælpe dem, der har brug for en hånd, hvad enten det er vedrørende et fag, et privat problem eller andet”.

”Lærerne er gode, de er tilpas strenge og taler et sprog vi forstår”

”Lærerne er gode til at lytte og til at sætte regler – også individuelle regler”

Elevrådene synes, at de i elevrådsarbejdet har meget indflydelse, men de savner mere inddragelse og indflydelse i fagene i dagligdagen. De fremhæver, at det er

motiverende, når eleverne selv kan vælge interesseområde. Det sker blandt andet i forbindelse med valgfag og fagdage, men i mindre grad i den daglige undervisning.

“Faglig medbestemmelse er der ikke nok af i alle klasser, det er mere i forhold til sociale aktiviteter”

“Der er meget medbestemmelse i elevrådene og rettighedsrådet, og det er godt, men det er også vigtigt, at lærerne giver eleverne medbestemmelse i klasserne”

“Eleverne og lærerne skal tage ansvar for at undervisningen er spændende. Eleverne må gerne komme med konstruktive input, fortælle lærerne, når noget er spændende. Sige, det vil vi gerne have mere af”

Fælles arrangementer på skolen og "anderledes" undervisning gør motivationen og trivslen bedre

Elevrådene fremhæver, at det øgede fokus på de praktisk-musiske fag højner motivationen samt at "anderledes" undervisning som ture, Åben skole-samarbejder, fordybelsesdage og temauger dels er motiverende for læring men også værdifuldt for elevtrivslen. Fælles dage på tværs af årgange og klasser, fx tilbagevendende arrangementer som fastelavn, motionsløb og sociale dage fremhæves som tiltag, der mindsker mobning, fordi det medvirker til at skabe kendskab til hinanden og sammenhold.

“På vores skole (red.) har vi et virkelig godt fællesskab. Det har vi især, fordi vi laver en masse ting på tværs af årgange og klasser. Vi har blandt andet specielle fordybelsesdage og en temauge, hvor vi arbejder på tværs af hele skolen. Vi har mange sociale traditioner, som vi synes er vigtige for vores trivsel. Vi har blandt andet nissevenner, stjerneløb, luciaoptog mv”

“Anderledes undervisning – end at bare sidde med næsen nede i en bog – er godt, fx rollespil i samfundsfag, timerne madkundskab, samtaler i hele klassen om et særligt emne og samarbejde på tværs af årgangen”

“Hvis der var flere sociale aktiviteter, så ville folk måske være mere trygge. Det er sjældent at kontaktførelserne laver nogle aktiviteter for os”

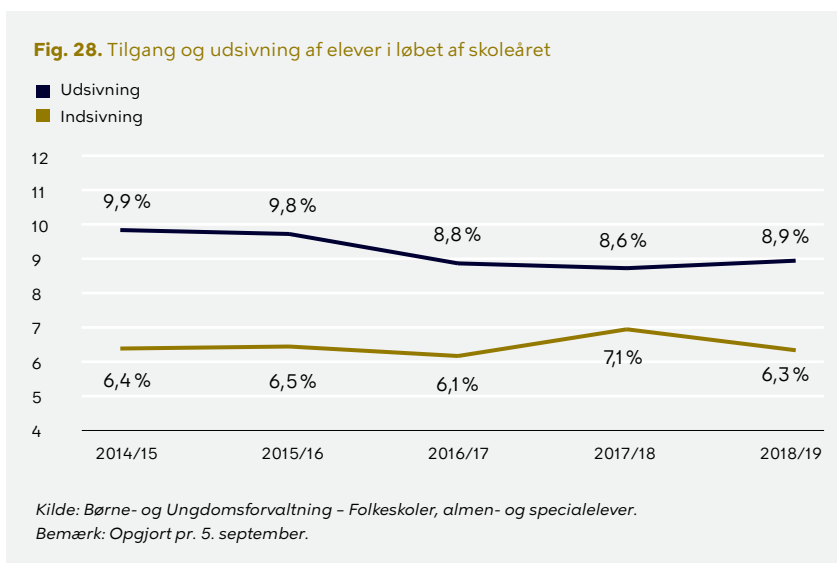
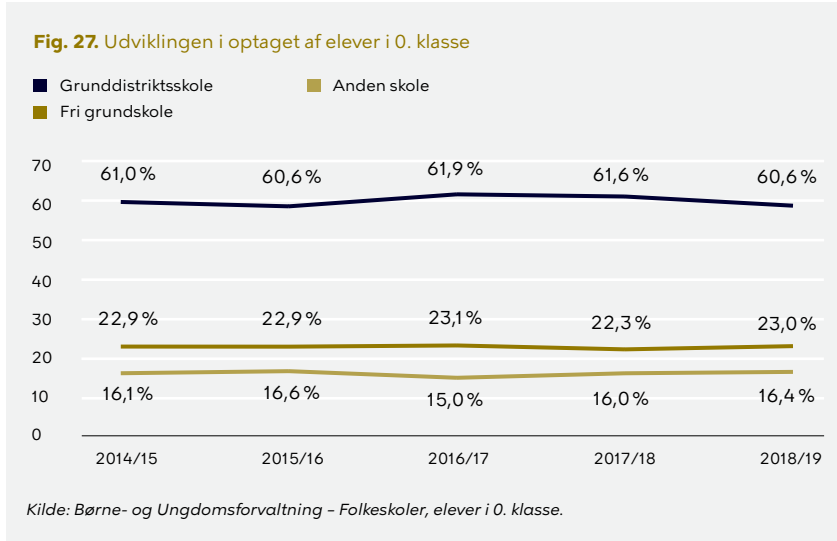
5

Tillid
& attraktivitet

Tillid & attraktivitet

I dette kapitel belyses spørgsmålet om tillid og attraktivitet igennem forældrenes aktive tilvalg af folkeskolerne i København samt skolernes arbejde med at fastholde eleverne, når de går på skolen. Herudover belyses udviklingen i medarbejdernes sygefravær og deres trivsel på skolen som arbejdsplads. Københavns Kommune arbejder i denne sammenhæng med pejlemærket, der sigter mod, at:

”Tilliden til skolerne og respekten for professionel viden og praksis skal højnes, så forældrene i København vælger folkeskolen. For at fastholde forældrene i folkeskolen og dermed sikre en fortsat sammenhængskraft i samfundet er det nødvendigt at styrke forældrenes tillid til og engagement i folkeskolen og øge respekten for lærernes professionelle viden og praksis.”

Københavns Kommunes pejlemærke for tillid og attraktivitet læner sig op ad et af de tre nationale mål for folkeskolen, som er, at: ”Tilliden til og trivlsen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis”.

Skolevalg

Fald i andelen af forældre, der vælger den lokale folkeskole

Som det også fremgår af pejlemærket, er det en ambition for byen, at forældrene i København vælger folkeskolen. Derfor indgår skolernes arbejde med at styrke deres attraktivitet også i den faglige ledelsesdialog imellem forvaltning og skoler.

I Fig. 27 vises skolevalget blandt forældre til børn, der skal starte i 0. klasse. Figuren viser, hvor mange forældre, der har valgt at lade deres børn starte i skole på den nærmeste, lokale folkeskole – kaldet grunddistriktsskolen – , hvor mange der har valgt en anden folkeskole i kommunen og hvor mange der har valgt en fri grundskole.

Figuren viser, at det samlede optag af elever i 0. klasse på grunddistriktsskolen er faldet, mens optaget til en fri grundskole eller en anden skole end grunddistriktsskolen er steget. 60,6 % af børnene, der startede i 0. klasse i skoleåret 2019/20, kom på den lokale grunddistriktsskole, mens 16,4 % kom på en anden skole, og 23 % kom på en fri grundskole.

Udsivningen af elever til andre skoler uændret

Et andet udtryk for skolernes arbejde med tillid og attraktivitet er evnen til at fastholde de elever, der går på skolen samt tiltrække

nye elever undervejs. Dette iagttages ved at følge udviklingen i udsivningen, som dækker over skoleskift fra de københavnske folkeskoler i løbet af skoleåret. Endvidere ses der i figuren på indsvivning, som dækker over skoleskift til de københavnske folkeskoler.⁷

Fig. 28 på foregående side viser, at det i dag gennemsnitligt er 8,9 % af eleverne, som forlader skolen til fordel for et andet tilbud. Omvendt er der en tilgang af elever på 6,3 %.

Af figuren kan vi se, at der er et uændret niveau i udsivningen det seneste år. Udsivningen har også ligget relativt stabilt, hvis de seneste tre år medtages. Dette kan ses som et udtryk for, at skolerne er blevet bedre til at tilbyde et godt og stærkt læringsmiljø, som gør skolerne attraktive. Herudover viser figuren, at der på skolerne i København er en forholdsvis stabil tilgang af elever undervejs i skoleforløbet.

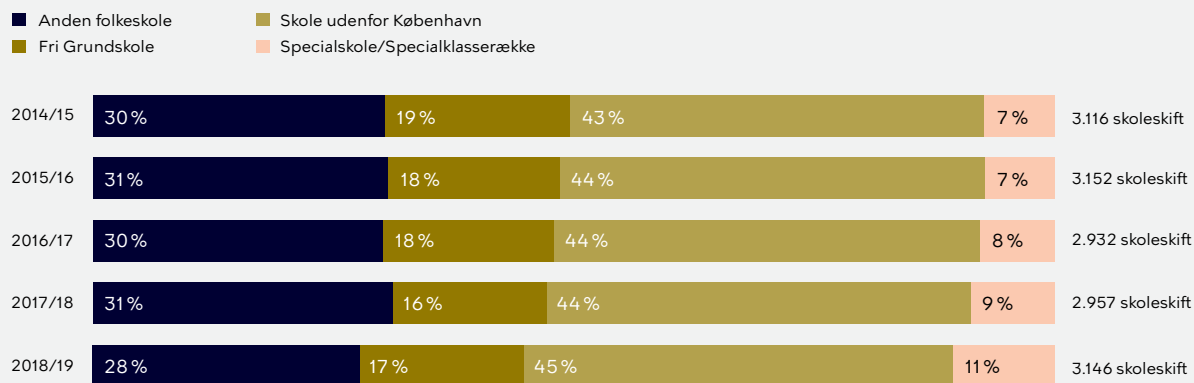
Tabel 12. Samlet udsivning fordelt på klassetrin, København

2018 til 2019	
0. klasse til 1. klasse	6,8 %
1. klasse til 2. klasse	7,4 %
2. klasse til 3. klasse	8,7 %
3. klasse til 4. klasse	7,5 %
4. klasse til 5. klasse	7,3 %
5. klasse til 6. klasse	9,0 %
6. klasse til 7. klasse	12,3 %
7. klasse til 8. klasse	10,6 %
8. klasse til 9. klasse	12,4 %
Hovedtotal	8,9 %

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltning – Folkeskoler, almen- og specialelever.
Bemærk: Opgjort pr. 5. september 2019.

⁷ Når vi snakker udsivning, skal eleven være skiftet fra en almen folkeskole, og visningen af denne indeholder således alle skoleskift fra den pågældende skole til enten en "Anden folkeskole", en "Fri grundskole", en "Skole uden for København" eller en "Specialske/specialklasserække". I forhold til indsvivning gælder det at eleven skal være skiftet til en almen folkeskole, og visningen indeholder hermed alle skoleskift til den pågældende skole fra enten en "Anden folkeskole", en "Fri grundskole", en "Skole uden for København" eller en "Specialske/specialklasserække".

Fig. 29. Udsivning fordelt på typen af modtagertilbud

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltning – Folkeskoler, almen- og specialelever. Bemærk: Opgjort pr. 5. september 2019.

Tabel 12 på foregående side viser, at udsivningen er størst på de ældre klassetrin, hvor udsivningen er markant højere end i indskolingen.

Fig. 29 viser, at elever, der forlader skolen i løbet af skoleåret i langt de fleste tilfælde, skifter til en skole udenfor København eller en anden folkeskole i København. Desuden bemærkes det, at antallet af elever der visiteres til specialskoler og specialklasserækker, har været stigende de seneste fem år.

Sygefravær blandt medarbejdere

Det samlede sygefravær er 0,3 dage højere pr. medarbejder end i 2018

I dette afsnit kigges nærmere på skolernes medarbejders sygefravær og besvarelser i trivselsundersøgelsen for 2019.

I Tabel 13 vises udviklingen i medarbejdernes sygefravær. Fraværet er opdelt på kort og langt sygefravær. Det skyldes, at enkelte medarbejders langvarige sygefravær ellers vil kunne skævvride det generelle billede af sygefraværet på en skole. Samtidig repræsenterer kort og langt sygefravær typisk to forskellige typer af problematikker.

I 2019 var det samlede sygefravær på 11,8 dage i gennemsnit pr. medarbejder, hvilket er 0,3 dage mere end i 2018.

Fokus på nedsættelse af sygefravær

I Københavns Kommune arbejdes der med flere forskellige tiltag for at nedbringe sygefravær. Programmet Arbejdspladsen i Fokus er et af de tiltag. Arbejdspladsen i Fokus er igangsat som en vigtig del af effektiviseringsstrategien for BUF med det formål at styrke stærke arbejdsfællesskaber, hvor kendetegnene er et godt arbejdsmiljø, lavt sygefravær og høj faglig kvalitet med fokus på kerneopgaven.

I alt 49 skoler har i perioden 2016-2018 arbejdet med forskellige tiltag, f.eks. styrkelse af professionelle læringsfællesskaber, mere systematik i varetagelsen af sygefraværsopgaven, reduktion af generende støj og forebyggelse og håndtering af konflikter og voldsomme hændelser.

Der er løbende blevet samlet op på erfaringer på tværs af arbejdspladser, og der er nu udviklet en model for bæredygtige og stærke arbejdsfællesskaber, som arbejdspladser i kommunen kan bruge som afsæt til at styrke deres arbejdsfællesskab.

For specialskolerne er der udviklet en konflikthåndteringsmetode, som - ved at styrke elevernes trivsel - har til formål at minimere konflikter og voldsomme hændelser og samtidig forebygge arbejdsulykker og sygefravær hos medarbejderne. Flere skoler har haft en målrettet indsats overfor støj, og erfaringer herfra er gjort tilgængelige i et materiale om støjreducerende tiltag.

Tabel 13. Medarbejdersygefravær opgjort på fraværsdagsværk pr. fuldtidsansat, København

	2017	2018	2019
Kort sygefravær	6,9	7,0	6,8
Langt sygefravær	4,7	4,5	5,0
Sygefravær i alt	11,6	11,5	11,8

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen, Ledelsesinformation Personale - Folke- og specialskoler.

Medarbejdertrivsel

Øget trivsel blandt skolernes medarbejdere

Medarbejderne på skolerne deltager hvert andet år i en trivselsundersøgelse. Her bliver de bedt om at besvare en række spørgsmål med et tal fra 1-7, hvor 1 betegner

det mest negative, mens 7 betegner det mest positive. Undersøgelsen indeholder også spørgsmål, hvor medarbejderne skal tage stilling til en række udsagn.

Tabel 14 viser, at fremgangen fra 2015 til 2017 er fastholdt i undersøgelsen fra 2019. Nedenfor

er udvalgt nogle spørgsmål fra undersøgelsen, som omhandler medarbejdernes overordnede tilfredshed og motivation.

I Tabel 15 kigges der på besvarelserne af spørgsmålene som omhandler samarbejde og sparring. Her ses ligeledes en fastholdelse af udviklingen siden 2015.

Tabel 16 viser, at andelen af medarbejdere, der har været udsat for fysisk vold i forbindelse med arbejdet, er steget fra 17 % i 2017 til 31 % i 2019. Børne- og Ungdomsudvalget drøftede den 22. maj trivselsundersøgelsen og temaet er et af HovedMEDs fokusområder for opfølgningen på trivselsundersøgelsen.

Tabel 14. Resultater fra undersøgelsen om medarbejdertrivsel i København - "Tilfredshed, motivation og kvalitet"

	2015	2017	2019
Er du tilfreds med dit job som helhed, alt taget i betragtning?	4,8	5,4	5,4
Føler du dig motiveret og engageret i dit arbejde?	5,2	5,6	5,6
Er du tilfreds med kvaliteten af det arbejde, du udfører?	4,7	5,2	5,3

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen (udført af Rambøll) - Folke- og specialskoler.

Tabel 15. Resultater fra undersøgelsen om medarbejdertrivsel i København - "Samarbejde og sparring"

	2015	2017	2019
Er der et godt samarbejde mellem dig og dine kollegaer?	5,9	5,8	5,9
Har du et godt samarbejde med din nærmeste leder?	5,3	5,5	5,6
Får du faglig sparring og støtte fra din nærmeste leder?	4,1	4,8	4,9

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen (udført af Rambøll) - Folke- og specialskoler.

Tabel 16. Resultat fra undersøgelsen om medarbejdertrivsel i København - "Fysisk vold" ("Ja, dagligt", "Ja, ugentligt", "Ja, månedligt", "Ja, af og til" og "Ja, en enkelt gang")

	2015	2017	2019
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for fysisk vold i forbindelse med dit arbejde?	14 %	17 %	31 %

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen (udført af Rambøll) - Folke- og specialskoler.

Bemærk: I trivselsundersøgelsen fra 2015 og 2017 var det ikke muligt at svare "Ja, en enkelt gang".

Københavns Kommunes skoleledelsesuddannelse - ledelse for øget læring - viden, valg og handling

Københavns Kommune har i samarbejde med Aalborg Kommune, Handelshøjskolen BI Oslo og med støtte fra A.P. Møller Fonden udviklet skoleledelsesuddannelsen "Ledelse for øget læring - viden, valg og handling". Skoleledelsesuddannelsen er blevet til ud fra en ambition om, at alle elever skal blive så dygtige, de kan - uanset baggrund og udgangspunkt.

Formålet med uddannelsen er at højne elevernes faglige niveau, og vi ved fra forskning, at stærk faglig ledelse har en tæt sammenhæng med elevernes læring, trivsel og udvikling.

Gennem uddannelsen identificerer skoleledelserne styrker og udfordringer, som de skal arbejde videre med for at styrke skolens arbejde med elevernes læring og udvikling. Ledelserne skal omsætte den viden, de opnår på uddannelsen til konkret faglig ledelse på skolerne.

Som en del af forløbet uddannes skoleledelserne samt ledere i forvaltningen i Open To Learning-samtaler, som er en dialogmetode, der sigter på at opbygge tillid og forbedre løsningen af kerneopgaven samtidig.

Skolebestyrelsernes kommentarer i skolernes kvalitetsrapporter

I det følgende samles der op på generelle tendenser i skolebestyrelsernes afsnit i kvalitetsrapporterne fra de enkelte skoler.

Det er et gennemgående træk, at alle skolebestyrelserne forholder sig til faglighed og dannelse samt trivsel på skolerne.

Faglighed og dannelse

Alle skolebestyrelserne arbejder for at sikre høj faglighed og har i den forbindelse generelt fokus på arbejdet med:

- Skolens værdier som understøttelse af faglig og social trivsel
- Dannelse med særligt fokus på digital dannelse og livsduelighed
- Øget forældreinvolvering i form af blandt andet kontaktførelser

Alle skolebestyrelserne peger på, at der er god kompetencedækning blandt lærerne, og de oplever et stort fagligt engagement hos både lærere og ledere. Der er fokus på at øge trygheden og trivslen ved at vikardække med kendte voksne. I arbejdet med chancelighed er skolebestyrelsernes vurderinger, at de generelle tiltag i forbindelse med faglighed og trivsel også medvirker til en øget chancelighed blandt

eleverne. På flere skoler arbejder skolebestyrelserne dog med at udvikle specifikke tiltag, der blandt andet mindsker karaktergabene mellem etsprogede og tosprogede elever.

Alle skolebestyrelser fremhæver, at samarbejdet mellem ledelse, forældre og skolebestyrelse er godt, og de er optagede af at understøtte skolernes gode udvikling blandt andet igennem et styrket skole-hjem-samarbejde.

Trivsel på skolerne

Skolebestyrelserne er optagede af arbejdet med elevernes trivsel, og der arbejdes generelt med:

- Udvikling og fastholdelse af gode og minderige traditioner
- Et godt samarbejde mellem skole og forældre
- Et godt læringsmiljø
- Sikker skolevej
- Styrkelse af elevdemokrati

Skolebestyrelserne peger på, at trivslen blandt elever og lærere i mange tilfælde kan sættes i forbindelse med kapacitetsproblematikker, der er gældende på tværs af skolerne. Mange skoler har været igennem helhedsrenoveringer med genhusning til følge samt nyetablerede skoler, der har været huset på forskellige matrikler. Dette medfører uro og ustabilitet i hverdagen og de mange

omvæltninger kan give en dårligere trivsel for alle samt medvirke til øget sygefravær blandt personalet. Samtidig oplever de nyetablerede skoler stor tilstrømning af nye elever, som også indvirker på skolens dagligdag i forhold til trivsel og faglighed. De steder, hvor skolerenovering er udsat peges der på, at dette også kan påvirke trivslen i en negativ retning.

Mange skolebestyrelser har fokus på at understøtte søgning fra grunddistriktet blandt andet gennem et godt samarbejde med distriktets børnehaver. Derudover peger nogle skolebestyrelser på, at initiativerne under Åben skole er med til at styrke forankringen i lokalområdet.

